

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

309473

(ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును)

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 7 వ తేది సోమవారము

NO. 5.

నంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుక్ల పక్షమిది.

సంచిక ౫

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల న్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర ఆణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆమృతాంజనము డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

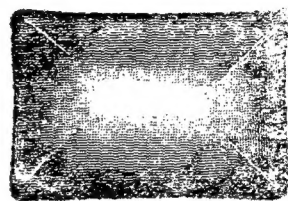
109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్ట్, బొంబాయి

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

విజయంధరుడు కొనాయెక్క మరచిలను తీసివేసి

కావలసినవారు గాలిని వింపుకొని మరను మునుపటివలె దిగి

దినముడల మిక్కిలి సౌఖ్య
రేమైన తలగడ దగును. ఆ
కర్మరేనెప్పుడు మరనుతీసి
గాలియంతయు పొయినదే
తేలులో గాలి విడియించు
గాని యులయిలో నెచ్చుక.
ఇది వివోదాద గలవానికిని,

ప్రయాణికులకును విడితర ప్రజాసామాన్యులకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి పరీక్షించి సౌఖ్యమును పొందుదు.
కలదిం: 1-కి ఆణాలు 0-8-0. శశాలఖమ్మ ప్రత్యేకము.
(836) దిరునామా:— ధవలమ్మి కంపెనీ,
నెం. 6, కంక పేటేమిత్రివీధి, సామలకావపేట, మద్రాస్.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరములుకొనువారికి తెలుచుబడును.

ఏజంట్లకు మంచి కమిషను యివ్వబడును.

అడ్రెస్సు:— ఇ. ఎం. శర్మ అండు కంపెనీ,

1527

ఫోన్ నెంబర్, గోవానీ జిల్లా

సుందరమయిన కాలెండరు.

1919 సం॥ అనేకరంగులచే విశ్రవించియున్న ముద్రించబడినది.
అమృతపుత్రుడు. కర్మరేనెప్పుడు. 1-కి 0-8-0, 2-కి 0-5-0,
2-కి 0-8-0, 6-కి 0-14-0, 12-కి 1-8-0. పోస్ట్ జేరు
8 రూ॥ మా మండులు సిరామాల్రలు తీసివేసినది 1కి ఇనాం.
2. పి. పి. అండుకో, పొంబాయ, గుంటూరు జిల్లా.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు

కమిషన్ యేజంట్లు.

1548

విద్యుత్తు, గో నెలు, నూలు, ఆముదము, పెనకాగములు, ధాన్య
ములు కామధాన్యములు మొదలగు పదార్థములు, స్వదేశీస్తుల తర
పునన, పరాయిదేశీస్తులతరపునను కొనుగోడి విక్రయించుచును.
వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయలేదు.
Pareek & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

కొత్త ఆర్థికయుద్ధము

ఇక్కడ ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ సంత
మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క
పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు
మూలముగా మిమ్ము హెచ్చరించుచున్నాము.
భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశీ వర్జిత
మలను ప్రోత్సహింప వలెనని తలచుచున్నది.
సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జాతకము
తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ
పేర్లను రిజిస్టరు చేయించుకొనుడు. పేరు 1-కి 25
రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశ దాసుము 4 రూ
కాలు ధరభావన కరములు వచ్చే రాలు దరభావన
విధాన సంభవించును. 962

స్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
బ్రాంచి: మధుర. కంజీవరం.

100 విక్రీలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(836) రు

కావలసినది

ఆటో డిల్ బహార్

(836) రు

కావలసినది

ఇప్పుటి కాలపు కవి కనుపడునని. సాటిలేని మనోజ్ఞుడుగు సువాసనగలది.
ఆటో హోలగానీ, సారాయము గానీ, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసాము.

నీ కువాలపై కొన్ని విరుగుతులు చిలుకరించినవో, మనోగ్య
వగు సువాసన నిచ్చులవించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములలో మండును.

(చిన్నవైపు ఆర (దాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకం వైపు 1 (దాం	" " 0-12-0
పొకవైపు 2 "	" " 1-4-0
పెద్దవైపు 4 "	లేక క్రి బెస్సు " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
వల్లెల, కట్టణములందలి ప్రకీర్తనకు ప్రతిపాపులలోను దొరుకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సంఖ్య కలవు. కావున తాము కొనుగోలుచు సీసావైస
ను, కార్డువైసను ఆటోడిల్ బహార్ రకు పేరును పరిశీలింపును. ఈ ఆటో
డిల్ బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలించేయగోరువారికి దిగువనానికి
(వాసినవో) అడ్రెస్సు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదు.

పోలుయేజంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, హమ్మెట్ నీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురమోత్రంమూర్తి, వై నాబహార్ రోడ్, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణ భారతము

1511

కవిరాజు కీర్తిపాద కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీగారిచే మూలా
నుసారముగా మలభిక్షుని రచింపబడినది. ఇందు నన్నయాయల
భారతమున లేని కథ లెన్నో కలవు.

- 1 వ సంపుటము (ఆదిపర్వము) రు 3-0-0
- 2 వ సంపుటము (అరణ్యపర్వము) 8 0-0
- 3 వ సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 8-0-0

పోస్టికి కొనుగోరు భరింపవలెను. ప్రైట్ ప్రకములు రా
యర్ వైజా గ్లేజు కాగితము కాలికోబైండు. వలయువారు:
మనోజు, కలావతి పుస్తక, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

మలను చందనము

(1251) పెంగోగమునకు మహారాజు
కుండు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎజిరినది
తెలియదు. పట్టణము లేదు. పిడికాం
కున్నగు కణపటికెల్ల కలవు. దిచ్చ
వైక మా మలయనించవలెను ఎటువు
తెలుపు, పచ్చ అను ముఠా విధియల
పెంగోగమును మూడురూపలలో మాన్యును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంభర్యభార్యసి, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

నైజాంయిలాకా నల్లగొండ జిల్లాకుండు ఆంధ్రజాతి యి భవనసమావేశముయొక్క పురోశ్చిద్ధికి "సంకల్పరాధినేనా సంఘం" మొకదానిని నెలకొల్పిరి.

కృత్తియాంధ్ర విద్యార్థి మహాసభాకార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట కత్యభి ఆహ్వానసంఘసభ్యులు శ్రీలక్ష్మీ నరసారెడ్డిగారి పురస్కారమున 8-4-19 తేదీ మంగళవారము వాడు సమావేశ మగుదురు. ఆహ్వానసంఘసభ్యు లెల్లనను విచ్చేయ భాగ్యులు అని నెల్లూరినుండి కార్యదర్శి వాయు చున్నారు.

శ్రీ గుని రాజావారి హైస్కూలు:- "గుని శ్రీ గా జావారి హైస్కూలుయొక్క ప్రాత విద్యార్థుల అయిదవ సమావేశము ఈనెల 26, 27 తేదీలను జరుగును గావున ప్రాత విద్యార్థులు దయచేయఁ బ్రార్థింతులు. వారు త్వరలో, తమ తమచందాలను వంపుడగు విక్రమింతుచున్నారు. అని కార్య దర్శి మ॥ కామేశ్వరరావు గారు వ్రాయుచున్నారు.

గుడివాడతాలూకా దొండపాడు బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు వార్షికోత్సవము:- పాఠశాలయొక్క వార్షికోత్సవము మార్చి 30-వ తేదీన గుడివాడతాలూకా బోర్డుప్రెసి డెంటుగారు శ్రీయత రామకృష్ణ ముల్లయ్య నాయుడు ది. యేగారి ఆధిపత్యముక్రింద మిక్కిలి జయప్రదముగా జరుప బడినది. వాటిలయ శ్రీరామచంద్ర ప్రసాదవర్ధన నాటక సమాజమువారిచే గయోపాఖ్యాననాటక ప్రదర్శనము గావింప బడినది.

శ్రీ త్యాగరాజు మహోత్సవము, గుంటూరు:- ఈ మహోత్సవము గత పువ్యమాసమున జరుగవలసినది. ప్లేరవాధి ధవలన ఆగినది. దైవానుగ్రహమునలన నెమ్మదింతుటచే గుం టూరు చలమయ్యగారి సక్రమము ఈ వైశ్ర కుం లు 8-4-19) యీ శు ౧3 లు (12-4-19) జరకు జరుపుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినది. కావున అభిమానులు సంగీతపాట యు మొదలగువారు విచ్చేయుటకు ప్రార్థింతులు. అని ఒకరు వాయుచున్నారు.

అమలాపురం తాలూకా అల్లవరంకాపురములగు లక్ష్మీ వతి రాజుగారి కుమార్లు వేంకటవతిరాజుగారు ప్రస్తుతము, శ్రీ విజయనగరం సంస్థానమువారి కరవున జోమ్నూరు జిల్లాలో తహశీలుదారుగా నుండు ర సం॥రములనుండి వసలేయొ ముండిరి. యుద్ధసమయమున, వైశ్యము సమకూర్చిన సందర్భ మున, మార్చి 22-వ తారీఖున జరిగిన గంర్న మెంటు దర్బా రులో శ్రీవారికి ఈ రాజధాని గవర్నరుగారి దస్కతుతో సర్దిఫీకెట్టు ప్రసాదించబడినది తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతసించుచుంటిని.

సంకల్పరాధి సంఘం దివసంబున తురుమెళ్లలోని పుర ప్రముఖుడు, బార్ని కారొనేమక్ సెకండరీ పాఠశా లోపాధ్యాయులును తురుమెళ్లలో పాఠశాలా భవనమున మొక సమావేశమును గావించిరి. తత్సందర్భమున మ॥ రా॥రా॥ కొండపర్తి వీరభద్రాచార్యులుగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. తదుపరి యీపాఠశాల ప్రాత విద్యార్థియును మ॥ రా॥రా॥ కాటకర్ణాడ శిల్పయ్యగారు సంకల్పరాధి వంతుగను గూర్చి చక్కగా నుపన్యసించిరి. ఈ పాఠశాలాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥రా॥ కొసరాజు రాయయ్యగారు మానకసేవ, శోకసేవ గూర్చి పృథు దుమధురవచనములతో కడురమ్యముగ నొక గంటకాలముపవ్య సేంతి సభ్యుల కానంద మొచ్చిరి. అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

వెంటపాడు శ్రీరామనవమీ పర్వము:- మా వెంట పాడు పురమున రాజోవు శ్రీరామనవమీ మహాపర్వమునకు సంకలకారుల తాడికొండ లక్ష్మీ వెంకటాద్రిగారు వారి కొట్టదగ్గర నిర్మించబడిన చిత్రవిచిత్రచవాలంకృత మగు విశాల మంటపమునందు, గృహసంకల్పరములలో వలసే మా మూలప్రకారము శ్రీ కళ్యాణ మహోత్సవము, హస్త్య, స్వర్ణ గావించి యిది విశేషములచే శ్రీయశ్విద్రాధినాయ సం॥వ వైశ్ర కుం జరువారం ప్రభృతి యైదు దినములను జేరుక లతో, వేదలకు శస్త్ర దానము మొదలైన ధర్మకార్యములు

చేయుదురని వినుటకు ఎంతయు సంతసించుచున్నాము. కాన శ్రీ లక్ష్మీవెంకటాద్రిగారికి, తగిన ప్రోత్సాహ మొసంగుచు, వైదుదినమును ఎల్లరును దయచేసి జరుగజోవు వేడుకలు వీక్షించి మ మ్యాసంశింపజేయుటకు ప్రార్థింతులు. మహోత్సవ కార్య నివేదికము, ప్రత్యేకము వారిచే ప్రకటింపబడిన పత్రిక వాచిన జరియనగును. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గోదావరిమండల తృతీయ గ్రంథాలయసభ. తృతీయ దినపత్ర చర్య.

(1) శ్రీ నూర్యారాయనిపుంటువును కీర్తికాలములో పూర్తిచేయించి యాంధ్రదేశమున కందజేయుచుటకు శ్రీ గా జావారి నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(2) గోదావరి మండలములోని గ్రంథాలయములలో నత్తుర్తమైనదని మండలస్థిరసంఘమువారిచే చతుర్థ గ్రం థాలయమండలసభలో పేర్కొనబడిన మొదటియొక గ్రంథా లయముల వారికి శ్రీ రాజా కొచ్చెర్లకోట వేంకట కృష్ణ రావు బహద్దరువారిచే ప్రకటిం మైన నుమారు నలువదిగ్రంథ ములకు బహుమానముగనిచ్చుటకు బి॥ శ్రీ దినాకర్ల తిరుపతి కాశ్రిగారు వాగ్దానము చేసినందున వారి కీ సభవారు కృత జ్ఞులు.

(3) రాజోవు తక్కుర మీసభ జరుపుటకు వీశాపురం, కాకినాడ తుని పట్టణములవా రాహ్వానంపగా కాకినాడలో జరుపుట కీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

వై తీర్మానములను నితరములు కొన్నియు నీ సభలో నామోదించబడినవి.

నవ్వ పరిహారముల సమన్వేష

లండను, ఏప్రిలు 8:-2వ తేదీరాత్రి పార్ల మెంటు లో జల సభలో నీవిషయము బాగుగా చర్చింపబడినది. జర్మనీలు పరిహారము నియ్యకుండ తప్పించుకొనువట్లున్నది. పశ్చిమము వారు భవహితులుగానున్నను ముందు వారు సంపన్నులగు యురు. జర్మను లింత సా మ్మను మా త్రి మే చెల్లిం ప గ లు గు డు ర ని ని ధార ణ జే యు ట స ం ధి సభవారి వని కాదు. చెల్లింపవలసిన సొమ్మును నిర్ధారణ చేసి జ్యూరీవారికి తెలుపుటయే వారివని దానిని తీర్చుటకు ఏర్పా టులను జర్మనులే చేయవలసియుండు రని కొందరు సభ్యులు నడిచిరి. లెను దొరకనమువా రెట్టి సంధి వరకులను చూచిం చినట్లు నాకును లాడుకు బార్ని గారికిని తెలియదు. జర్మనీ వలన రాబట్ట గలిగినంతసొమ్మును రాబట్టుట బ్రిటిషుకొరకనము వారు సంతృప్తిచి గాని విల్లుకు సభాపతిగారిసలహా ననుస రించలేదు. కాశ్త్రతమగుకాంతిని బ్రిటిషువారు కోరుచున్నారు. ఆమెరికావారికిని మనకును చాలసభిప్రాయభేదములు కలిగి నవి. మర్రువారికిని మనకును ప్రారంభమునుండియు సభిక మగు సామరస్యము కలిగినది. గా న నీ రెండు జే శములలోను సమగ్రియ సామరస్యము కలిగినగాని చాలసమయ కలుగును. మిక్కియందలి జేశములలో కొందరి కత్యధికమగు నవ్వము కలిగినది. వారికి న్నాయము జరుపబడులేదు. కాని పరిహారముగూర్చి సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని జేశములకును న్నాయముగా పనిచేయ వలెను. (నా ర్న యు) నిన్నటి వరకు నువసంఘమువారు పరిహారమును నిర్ధారణచేయలేదు. ఈవిషయమున నాసభలోని మన ప్రతినిధులుగూడ మనవలెనే శ్రద్ధగా పనిచేయుచుండురని మనము భావించుట న్నాయము. మిత్రమండలివారు నట్లే శ్రద్ధవహించెదరు గాన మిత్రమండలి వారే దీనిని పరిష్కరింతురు గాని దీంతో ఆమెరికావారి కంటె బ్రిటిషు పరాను జేశముల వారికి సంబంధ మధికముగ నున్నది. నవ్వకలహము క్రింద జర్మనులకు పన్ను విధించుట వేరు. దానిని రాబట్టులు వేరు. ఒకజేశమువారిభరము మరియొక జేశమువారికి మార్పుట చాలకష్టము. జేశమున కొటి పాక్షలు ఋణముండినను తొందరలేదు. గాని విజేతమున వెయ్యిపానులు ఋణముండిన చాల చిక్కుకలుగును. 25) వేల లక్షల పాను లను రాబట్టవలెనని లోదగుగాదు నుడిచిరి. రాబట్టవలసినది న్నాయమగును. రాబట్టుట ఎట్లు అను పోక్షనుగూర్చియే వారుగోజుబునుండి ప్రశ్నింబందరు నాలోచించుచున్నారు. మొత్తమునంతయును రాబట్టుట అసంభవము. ఏనో కొంత మొత్తమును రాబట్టవచ్చునని బోసర్గాగారు నడిచిరి.

మిత్రమండలి సంఘములు.

కోపనుహేగను, ఏప్రిలు 2:-బ్రిటిషు పరాను రాయ భానుల సంఘములు బుడా పెట్టునుండి బెల్జీకుకు వచ్చెను.

హంగరీ బోల్షివిస్టులు నగలను ధనమును కోరుట.

కోపనుహేగను, ఏప్రిలు 1:- 2000 కో నెనులు వెల గల నగలను నగదును బిక్టోరు ఈ దిక్కుగ సంఘాభివృద్ధి కొరకు ప్రజాభావోద్ధికి కియ్యవలెనని యుక్తవృ వేయబడిన దం బుడా పెట్టునుండి వార్త వచ్చినది.

జర్మను ఆస్తియా.

బెర్లిన్, ఏప్రిలు 2:-జర్మను ఆస్తియాలో సోని యటు రివల్విక్ ఏర్పరుపబడును. మనకిప్పుడు ఆలోచనలకత శములేదు. పనిజరుగవలెను. హంగరీవారిని చూచినవో మనకెట్టి సంశయము నుండరాదనని స్పష్టమగును. ఆహోతద్ధానములు చిక్కవను నాపదకు కూడ కార్యనిగతులు జంకరాదు. ఒక జాతీయ రక్షక దళము కమ్యూనిస్టులతో కలసినదని రమ్య వారు ప్రకటించిరిని కార్మిక నానికసభ యుడు తెలుపబడిన దని వియన్నానుండి వార్తవచ్చినది.

యూక్రలో కలవరము

ప్లాటూహు - ఏప్రిలు 2:- పెద్ద యుక్రకాలలలో పుక్రమికుల తొందరలు కలిగినవి. పులులపు యుక్రకాలయం దు మితిమీరినవి. అచట ప్రజాభావోద్ధికి పట్ల కైరభావ మును చూపి నెడలగొట్టిరి. సోనియుటకు ప్రతిహితులగు పని వారిడను తమముటకు నానాదళమువా రంగీకరింపవలసిన చీనానేనులు వంపబడినది. రక్తపాతముతో నూడినపాన జరి గెను. పనివారిడు చేతిగోళముల నుపయోగించిరి. మరల పని లోనికి రావలసి. వారిని యుద్ధలోనుండి మువ్వోగులు నెడల గొట్టిరి. ఆహారపు చీట్లకు తీసుకొనిరి. గాని మరల యువ్యో గులు పనివారిడు కోరన ఏర్పాటులకు చేసి పొచ్చుగా ఆ హారపదార్థములకు పనివారిడ కందజేసి రని నివెట్రోగ్రుకు నుండి తంతివార్త వచ్చినది

మూరలు హేగుగారు

కోలోను, ఏప్రిలు 1:-వీరు నేను రైతుమొదల ర్రిటి షునేనను పరిశీలించి ఇంగ్లాండుకు వెళ్లిరి.

జరనీలో అల్లరులు

లండను, ఏప్రిలు 2:- ప్రాంతస్థులలో చాలవరకు కాంతికలిగినది. 12గురు పురుషులు 4గురు స్త్రీలును (బోపి డిగాండు) వధింపబడిరి. యూసెకు బోబెయిలందు సమ్మె కట్టు కొద్దిగా పొచ్చినదని బెర్లినునుండి తంతివార్త వచ్చినది

జనరలు స్టెన్యు హంగరీకి వెళ్లుట.

లండను - ఏప్రిలు 2:- తాత్కాలికసంధి సమర్థులను గూర్చి కొన్ని విషయము లున్నతసభవారి కవసరముగా తెలియవలసి యుండుటచే వానిని తెలిసికొనుటకు జనరలు స్టెన్యుగారు హంగరీకి వెళ్లెవరని పొనుకునికి వార్తవచ్చినది.

యుగవారికి చట్టము.

లండను, ఏప్రిలు 3:- ఈ చట్టము మూడవసారి పార్ల మెంటు ప్రజలసభలో చదువబడినది. 12-వ నిబంధనలో సేన లను ప్రతిహితులగు జేమనారికి 2 ఏండ్లు కారాగృహవాస ము విధించబడవలె నని యున్నది. ఆ నిబంధనమును తీసివే యు వలెనని కార్మికవారి ఆదంపకుగా గురపాడించిరి. మరికొందరు కార్మికవాదులు దానిని బలపరిచిరి. ఇతరమగు సభికారులు వల దనగా నది ఆనరసరమని చెప్పులుగారు దానిని రద్దుపరుచుకొనిరి.

వ్లాడి కవత్సా నాక్రమించుట.

లండను, ఏప్రిలు 3:- జనరలు సకరుసేవ వ్లాడి కవత్సా నాక్రమించెను. లక్షనుండి గల బోల్షివికు సేవ పూర్తిగా నోడిపోయెను. 50 వేలమంది బోల్షివిస్టులు పట్టుకపోరి. 200 ఫిరంగులుకు 13 సాయుధధూ మళకులును పట్టుకొన బడినది. ఈక్షర కాక్సునునుండి బోల్షివిస్టులు పూర్తిగా తమముబడిరి. జనరలు సకూరు క్రొత్త సేవలకు సమకూర్చు చున్నారు. మూడు కాక్సులు సేవల నువచ్చెనని యుద్ధవార్త లను తెలుపు నుద్యోగులు ప్రకటించిరి.

అధికార వార్తాసంఘము నిలుపబడుట

లండను, ఏప్రిలు 2:- ఈ నెల 30వ తేదీ గాత్రు నే జేని అత్యనవర కారణము కలిగిన తప్ప ఆ తేదీని అధికారవా ర్తాసంఘ మెత్తివేయబడును. వాటితో పోలికల ముతనము నని వార్తాసంఘము వారు తెలిపిరి.

పండిత మదన మోహన మాళవ్యగారు రాజీనామా నిచ్చుట.

మానసియు లగు పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు సామ్రాజ్య శాసనసభయందలి తమ సభ్యత్వపదవికి రాజీనామా నొసగుచు రాజప్రతినిధిగారి కీక్రింది యుత్తరమును వ్రాసిరి:—
రౌలటు శాసనము విషయమున దొరతన మత్యావశ్యక మని యెంచి తాల్చినవైఖరిని జూచియు, లేదను గుణముగ సామ్రాజ్య శాసనసభలో జరిగిన చర్చలు జూచియు మిక్కిలి ఆశ్చర్యతో, చాల దూర మాలోచించి, ప్రస్తుతపు యేర్పాటుల ప్రకార మింక నీ సభయం దెంతమాత్రము నుండరాదని నేను నిశ్చయించుకొనవలసి వచ్చినందులకు చింతించుచున్నాను. అట్టి సభ్యత్వపదవికి నే నతివిచార ముతో రాజీనామా నీయ గోరుచున్నాను. దాని నంగీకరింప నతివిధేయతతో ప్రార్థించుచున్నాను.

మదరాసు శాసనసభ

ద్విత్వియ దినచర్యలో మిగిలినభాగము
వసూలు చేసిన వస్తులు యిచ్చివేయుట, వస్తులు
వసూలు చేయకుండుట.

మా|| రా. బి. టి. రంగారావుగారు

అధ్యక్షులచేతను అనాధ్యక్షులచేతను వంటలు పోయిన స్థలములకు ఇద్దరు అనాధికార సభ్యులతో కూడ జిల్లా కలెక్టరుపోయి పరిశీలించి వసూలుచేసిన వస్తులు ఎవరికి ఇయ్యవలయునో ఏర్పాటులో వస్తులు వసూలుచేయకుండా నుండవలయునో తెలియుటకు ప్రభుత్వమువారు అట్లా కలెక్టరులకు అజ్ఞుల నంపవలసిన దని ఈ సభవారు కోరుతున్నారను నొక తీర్మానమును ఈసభాసభయందు నిట్టి దానియందు కలుపుదినములలో ఫామిలీ కోడ్డు నిబంధనల బట్టి నడచుట దుర్లభము. ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతపు పరిస్థితిని తెలిసికొనవలయునని, నే తెచ్చిన తీర్మానములలోని నిధానముల నంగీకరించెదను. అర్జించిన సామ్యుతో రెండుపూటల భోజనమునకు సరిపెచ్చు క్షేత్ర దుర్భరమగు అర్థికస్థితిలో నున్నాము. గత 10 వత్సరములలోను నిట్టి దుర్భరమగునట్టి స్థితి తటస్థింపలేదు. మాటికి రెవ వంటన వంట తక్కువగా నున్నది. 1,9 క భాగము గానుబడి తప్పినది. చట్ట సమయములలో కోడ్డు రచనప్రకారము నడచుటకు నీలులేదు. అర్థికపక్షంలో ఇచ్చిన సామ్యుగాల తక్కువగా నున్నది. రెమిటనులు ఇచ్చుట నిశ్చయించుటకు కేవలము కరణముల నివేదికలమీదనే నీలుబడి నుండగూడదు. సరియైన నిహేర్లు పొందుటకు రివెన్యూ డిప్యూటీ యిద్దరు అనాధికారసభ్యులతో కూడ అమెయమును పరిశీలనచేసి యున్నది. ఈ తీర్మానమును ఆంగీకరింపబడునని, ప్రభుత్వమువారు ప్రజల దయకు ప్రార్థనలగుదురు.

మా|| బి. వి. నరసింహాచార్యుగారు ఈ తీర్మానమును సమర్థించి.

మా|| బక్లిగారు.

ఈ తీర్మానమును పరిశీలించుటకు ప్రభుత్వమువారే బోధింపబడితిమి. 1916 నుండి నవంబరు నెలలో ఇట్టి తీర్మానము లేనిదేను. వస్తులు వసూలుచేయకుండుటకు, వసూలు చేసిన వస్తులు తిరిగి ఇచ్చివేయుటకు జిల్లా కలెక్టరులతో ఆలోచననవ్వరి. వసూలుచేసిన వస్తులన్నియును వసూలైనదని కఫారము అంచనా మొత్తము రూ 26,12,000లు. అయిదుజిల్లాలు మాత్రమే నైవాటికి విజ్ఞప్తి చేసెను. అది యెను మొట్టమొలములమీదనే. ఆ మొత్తపు అంచనా రూ 1,84,000 లు. వస్తులు వసూలుచేయకుండు విషయము నూతనముగా కలెక్టరులకు తెలుపబడెను. వారు విచారణ చేయుచున్న ను తిరుగ విచారణ చేయవలసినదని తెలుపుటలన లాభములేదు.

మా|| రా. బి. టి. రంగారావుగారు

మాగాని పొలములకు కూడ వస్తులు వసూలుచేయకుండా నుండురా? జిల్లావారు కష్టములలో నున్నట్టి విషయము ఈ విషయమై కలెక్టరులకు ప్రభుత్వమువారు తెలిపి కోరెనో తెలియదు. ప్రభుత్వమువారు తెలిపినయెడల ప్రజలకు చాల లాభకరము.

అధ్యక్షులు

రెవెన్యూ వసూలు చేయకుండుటకు ఏదీ కఫారము చేయబడినదో అది ఆంగీకరింపబడినది. ఇట్టి కఫారములు చేసినయెడల అవి భాగంగా విచారింపబడునని సభ్యులకు నిశ్చయముగా తెచ్చుచున్నాను.

ఈ తీర్మానమును ఉపసాహించబడెను.

అంగవైకల్యముగలవిచ్చగంధ్రకు శరణాలయములు

మా|| టి. రంగారావుగారు.

అంగవైకల్యము గలిగినట్టియు, క్రైస్తీనులైనట్టియు, చెరుజిల్లాలకు బాధింపబడునట్టి విచ్చగంధ్రకు తగిన స్థలములలో గృహములను కట్టించి భోజనవసతులను చేసి, శరణాలయములు నిర్మింప ఈ సభవారు గోరుచున్నారను నొక తీర్మానము

ను సమపాదించుచు, ఈ తీర్మానములో వివరించిన శాశి స్థితి చాల విషయముగా నున్నది. ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనవలసిన సమయము వచ్చినది. సంతకము, తీర్మానములు వెల్లడవ్వకు, ప్రాముఖ్యత ప్రయోజనము చేయుచున్నపుడు, అనేక జిల్లాలచేత బాధింపబడునట్టివారలు విచ్చగంధ్రకు త్రురు. ఇట్టివారలు వేలకొలది గలరు. ఇట్టివారు తిరుగుబాటులన అంటుదుబాధ్యము బయలుదేరును. వారిని తిరుగ నిర్మూలించుచి గారు. ప్రభుత్వమువారు వీరిని తిరుగనీకు గూడదు. ప్రజలు వీరిని రక్షించునట్టి స్థితి తగ్గుచున్నది. సమిష్టి కుటుంబములు చీలుచున్నవి. అంగజేతములో 1801-వ సంవత్సరము మొదలుకొని ఇట్టివారి విషయమై శ్రద్ధతీసికొనడెను. ఈ విషయమై చాల భక్తియు ముగిసిన ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలలో కొందరు కూడ భవవిషయమున సహాయము చేయుదురు.

మా|| పితాపురము రజాగారు.

ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు, నే నీ విషయము కొంతకాలముండి విచారించుచున్నాను.

అందరికంటెను ప్రభుత్వమువారు తప్పక సహాయము చేసి తీరవలయును. ఇట్టి విషయములో, డెబ్బుకేదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పవచ్చును. తక్కినభక్తులు తగ్గించి, ప్రజల సహకారమునకూడ కొరీ ఈ కార్యమును నిర్వహించుట యుక్తము.

మా|| సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు.

ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు, పూర్వము ఈజేతమున వీధుల చట్టమును అమోచించుటకు అనవసరము లేకపోయినది. సమిష్టికుటుంబములు అన్నవ్వకు, ఇట్టివానికి అతనరములేక పోయినది. పోషించుకొనలేనట్టి ప్రజల సంఖ్య పెచ్చుచున్నది. వట్టములలో ఈస్థితి పెచ్చుగా నున్నది అని నడిచిరి.

మా|| డాక్టరు ఏలయ్యగారు.

ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి.

మా|| డేవిడుసను గారు.

ప్రభుత్వపు తరపున ప్రభుత్వర మియ్యు, నే నీ తీర్మానమునకును భిక్షాటనమును అపేక్షా కలసిన దని తలచితిని. ఈ విషయమై తీర్మానమును తెచ్చుటకు ఇది మొదటి తీర్మానముగాను. ఒక సంవత్సరము క్రిందట మా అజ్ఞాతైకేట్టిగా రిట్టి తీర్మానమును తెచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారి విషయములో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు తమకు ఇష్టము లేదని నడిచిరి. ఈ వసూలు ప్రజలు చేసికొన వలసినది. పూర్వపు సమిష్టి కుటుంబములను గురించి మా|| రామస్వామి అయ్యగారు చాల గర్వమును వారు దీక్షలకు అంగవైకల్యము గలవారికి భోజనగృహముల నిర్మరచిరి నుడువుచున్నారను. రామస్వామి అయ్యగారు మా|| రామనాలోచింపలేదు. ఈ జేతములో ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయవలసిన స్థితిలోలేదు. ఇందులకు చాల భవత్వము కలుగును. అంగవైకల్యము గల వారినందరిని కాసనములకు శరణాలయములలో నే ఉంచుట కేర్పరచిన మరయొక సమస్య బయలుదేరినది. బాబాయిసభలో ఇట్టి తీర్మానమును సమపాదించినప్పుడు చాలసంతోషకరమైన చర్చ జరిగెను. అదట వీధుల చట్టమును నిర్ణయించుట సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారిని సుఖముచేతి.

ఏదేమైనా లేకుండా భర్తయుచేయువారలకు విజ్ఞానము కలుగునట్లు చేయవలయును. ఈ సమస్యను పూర్తిగా ప్రజలకు విడుదలచేసినది. గత సంవత్సరము మొదల నానవేదిక చూచి యెడల ప్రభుత్వమువారు కడుదీక్షలను సహాయముజేసినదియు, మజేగాను సత్రియకు భరించినదియు, మదరాసు గాని లంఖకు గాలయ, నాలుగుసభలలోని లంఖకుభావాలను, భరించుట యును తెలియును. మదరాసుతో నీ వ్యవస్థాగ్రాక్షుల శరణాలయమును ప్రభుత్వమువారు పోషించుచున్నారు.

మా|| కృష్ణరావుగారు

ప్రభుత్వపు చర్య చాలా నియంత్రణగా నున్నది. ఈ తీర్మానములో వివరింపబడిన విషయములు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనలేనట్టి కఠినతరమైన విషయములు గావు. ఈ విషయమై చర్య తీసికొనవలయును. ఇట్టి నిర్వాసములు ప్రభుత్వమువారి సహాయమును బడచుటకు నని నడిచిరి.

మా|| బి. వి. నరసింహాచార్యుగారు

ఈ తీర్మానమునై జరిగిన చర్యను చాలయధి చెడువుచును. చాలయధి ఈ విషయములో శ్రద్ధతీసికొందురు. భిక్షాటనమును అణగక్రొక్కవలసిన దని దురభిప్రాయపడిరి. స్థానిక సంఘముల ఆర్థికవిషయములకు పరిశీలించి వారు ఈ విషయములకు సహాయము చేయునట్లు ఏర్పరచ గోరుచున్నాను.

సత్యాగ్రహ వ్రత దినము

చెన్నపురియందు జయప్రదముగ జరుగుట

మా: రామచంద్రరావు మా: డేవిడుసన్ గారు ఈ తీర్మానమును సరిగా అర్థము చేసికొనలేదు.

మా: ఆ. సూర్యనారాయణరావుగారు.

భారతీయులు కొందఱు దుష్టువాండ్రు శరణాలయములను కట్టించిరి. వీరిని ఆస్థలములకు ఎప్పుడును వెళ్ళు. బలవంతముగా వారిని నిర్బంధించి వెళ్ళమన్న గాని వారు వెళ్ళరు. నిర్బంధమునకు కాసన ముండవలయును. కాసనము లేనియెడల సహాయ మొనర్చినను వృధాయగును.

అధ్యక్షులు

ఇట్టి శరణాలయముల స్థానిక సంఘమువారు నిర్మించిన, ప్రభుత్వమువారును సహాయము చేయుదురు. ప్రభుత్వము వారు స్థాపించవలసినదని ఈ తీర్మానము చెప్పుచున్నది అని నుడివె.

మా: కృష్ణరావుగారు.

ఒక సవరణను ఉపసాదించగా మా: రా. బ. రంగాచార్యుగారు అంగీకరించిరి.

ఈ తీర్మానమును వోటులు పెట్టగా వీగిపోయెను.

మా: రా. బ. టి. రంగాచార్యుగారు.

ప్రావిన్సియల్ సర్వీసులోని న్యాయకాశులలో విశేష ఆనుభవము కలిగిన యొక్కొని నియమింపబడునట్లుగా హోమా కాశులలోని సైక్లూరీ కార్యస్థానము తిరుగ నిర్మింపవలసిన దను నొక తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

మా: సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఈ తీర్మానమును బలపరచిరి.

మా: డేవిడుసన్ గారు.

1914 సంవత్సరము నుండియు శైక్రటరేటులోని హోమా కాశుల చాలమార్లు పెరిగినది. తగినట్లుగా నుద్యోగులచేరి నియమింప బడియున్నది. కడచిన రెండు నెలలలోను 1847 అడ్డరులను ఆకాశులు అపాదించిరి. అందులో 48 అడ్డరులకు న్యాయ కాశులైనాము అవసరమయ్యెను. అందుల శైక్రటరీ 15-వఱకు అడ్డరులను తగ్గించిరి. సివిలులా అవసరమైనకేసులు చాలాతక్కువ. సేను తీర్మానమును వ్యతిరేకించు చున్నాను.

మా: ఏ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు.

మా: డేవిడుసన్ గారిని వ్యతిరేకించిరి.

మా: డి. బ. రామచంద్రరావుగారు

ప్రావిన్సియల్ సివిల్ సర్వీసులోని యొక్కొలకు ప్రమాదము లేనందులకు ఆసంతృప్తి బహుళమునది. ఈ మధ్యను చాల ఉద్యోగము లేర్పరుపబడినవి. సాక్ష్యములు గలగ జేయుటకు అనేక తీర్మానములను తెచ్చిరి. అన్నియును వీగి పోయినవి.

మా: అధ్యక్షులు.

మా: రంగాచార్యులుగారు తెచ్చిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమునా రాలోచించెదరని నుడివె.

ఈ తీర్మానమును మా: రంగాచార్యుగారు బలవంత పెట్టలేదు.

స్థానిక వార్తలు

గ్రంథాలయ సభలు, చెన్నపురి:—రాబోవు

వేసవియందు నవ ఆఱవ యాంధ్రజేత గ్రంథాలయ సభయును, విదవ యాంధ్రభాషాసమ్మేళనమును, జరుగవలసియున్నది. అందుతో కలిసి భారత గ్రంథాలయ సభయు నొకటి జరుగ నున్నది. అని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

రాజమహేష్వరీ శ్రీమత రావుబహదూర్ కలవల కలెక్టరేట్లో గారికిని, రాజమహేష్వరీ శ్రీమత దివాన్ బహదూర్ కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారికిని చెన్నపురి చాత్రాద శ్రీనైషధ విద్యాభివృద్ధి సమాజమువారు తమ బాలిక విద్యాభివృద్ధి యొక్కయొక్క తమచే స్థాపించబడిన రాత్రి పాఠశాలయొక్క యొక్క అభివృద్ధిగూర్చి ఏతత్సమాజములు విజ్ఞాపించుకొనగా, వారు మిక్కిలి సంతసించి రాత్రిపాఠశాల కొరకు నెల 1 కి 10 రూపాయలను, వారిచే స్థాపించబడి యుండు మ్రోముగారును సంతసించునట్లు రి గురు బాలికను ఉచితముగ జేర్చుకొనుటకు ఆదరప్రార్థనగా నంగీకరించిరి. ఈ సోపకారచింత గల కలవల సోదరద్యమునకు ఈ సమాజమునా రెంతయొక గృతజ్ఞులై యున్నారు. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

భారతీయులు మహాత్ము గాంధీ పోరాటాత్ములు క్రిందను నాలోచింపదగినవలెను జేకోవరమునకును మహాత్రాతారాధనమును జేయు నుకమించిరి. నిన్ను భారతభండమునందు ప్రజలు చూపిన గ్రహాభరము భారతీయుల ధర్మశిలికి మంచి నిదర్శనము. ప్రజల వ్యక్తిత్వముల ననుభవించిన వారి ధర్మ పరివృత్తిని చూచు. లోకమునందే యికరజేతమునందు భారతీయులకు గల నిగ్రహాదీక్ష లేదని తెలియగలదు. విహికభాగము అతుచ్చుచులినమిక్కిల భారతీయులకు సోపకారణములు సామాన్యముగ గన్పట్టును. నిదురించుచున్న భారతీయుల యంతశక్తి ట్టులు మేల్కొనినపుడు వారి నిర్వక్తాపరాక్రమ మవ్యవహారముగ నుండగలదు. భారతజాతీయాత్మ రౌటు బిల్లుల దౌర్జన్య స్వభావమును గ్రహించిన దనుటకు సత్యాగ్రహ క్రతాచరణము నిదర్శనము. చెన్న పురి యందు పరమోత్సాహముతో సత్యాగ్రహ మారంభమైనదని భానవానరము నందు పట్టణమును జూచినవారలకు విదితమయినది పాలకులకి సత్యాగ్రహక్రతారంభ గుణపాతముగ నుండు గాత!

మైలాపురము.

చెన్న పురియందు భిన్న భాగములందు భజనలు సంతోర్నము కాలక్షేపములు జరుపుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. మైలాపుర

గాంధీ మహాత్ముని సందేశము

నిన్నటి సత్యాగ్రహ వ్రత దినమున మదరాసులో జరిగిన సమావేశమునందు గాంధీ మహాశయుడంపిన ఈ క్రింది సందేశము చదువబడెను:—

దక్షిణాఫ్రికాలో నెపరితో కూడి కృషి సలుపు భాగ్యము నాకు గలిగెనో, అట్టి వల్లియమ్మ, నాగప్ప, నారాయణస్వామి మున్నగు పుత్ర పుత్రతల్లిముల గాంచిన మీరాప్రతిము స్వార్థత్వాగమునకు వెనుదీసుదని నావిశ్వాసము. ప్రభుత్వమున మనతో భాగస్థులుగ నుండువారు మనలను గౌరవింపక పోయినయెడల, సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనము లగు నని నానిశ్చితాభిప్రాయము. ఆశయలకై స్వార్థత్వాగము గావించ శక్తిగలవారినే వారు గౌరవింతురు. మనము ఇతరుల రక్తపాతిముల గావించక, మన రక్తమునే భారపోయి టకు మనము గంకణము కట్టికొనుటచే మన ఉద్యమము అత్యుత్ప్రేరేపకమై యున్నది.

మనందు రుకాణము లన్నియును మూయుబడినవి. ఒక భూరగానుల నమ్మ రుకాణము గాని కాశురకాణముగాని తెరచి యుండలేదు. మానవుడు రుకాణములు సయితము మూయుట నవి. బలవంతమున నుపవాసము చేయునపుడు రుకాణములు తెరచి కలెక్టరునుండగదా! మైలాపురమునందు ప్రాంతకాలముననే సత్యాగ్రహక్రతాగ్రహీతలును తదితరులును తలొగ్గములందు సాగరమునందు స్నానముచేసి జేవాడయందులకు పోయిరి. శివాలయమైన కపాల్కేరీ లయమునకు కి గంటల వేళకు వేలకొలది ప్రజలు వచ్చి గుండెరి. డాక్టరు

నంజుంజరావుగారి నాయకత్వముక్రిందను శివరామ భజనలతో పుర సంతోర్నమును ప్రజలు చేసిరి. సంతోర్నమునందు అరవ న్యాయ వారులు చాలమంది వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రనాథులైన రాక పోవుట వోద్యముగ నున్నది. ఉపవాసము చేయుటకు జేపుని ప్రార్థించుటకును నధికారుల ప్రావకము గాని సమ్మతి గాని పొందవలసిన యవసరమునకు భరతభండమునకు సంప్రాప్తము గా లేదు.

భజనసమాహము కపాల్కేరీలకు బహుమతి కి గంటల వేళకు బహుళ జేరినది. సత్యాగ్రహతోరణమును సత్యాగ్రహ పతాకమును బాలురు చేతను ధరించి మార్గప్రసర్తకులుగ నుండిరి. భజనసమాహము మాడవిధులందు ప్రదక్షిణము చేసి మాధనస్వామి కోవెలజేరి స్వామిని సేరించి తదవతరము చక్రపాణి జేవాలయమునకు వెదలి స్వామిని సేరించి తిరిగి 11 గంటలకు కపాల్కేరీలయమునకు జేరినది. మార్గమునందు సోలీసువారు కర్రలకు బట్టుకొని నిలువబడి యుండుటకు జూచి, పుడు నవ్వు వచ్చినది. మహాత్మునియల మనీషును సమీపించి నపుడు హిందువులు మృదంగతాళముల నాని కేలము శృంగ న్నామస్తరణము మాత్రము చేయుచు నిలవబడిరి. ఇంతియ కాకను “అల్లా హి అక్బరు అనుచు ప్రార్థించిరి. ఈ సోదరభావమునుచూచు గల మహాత్మునియలను ముక్తితులను చూసినది. కపాల్కేరీలయమునందు 11 మొదలు 1 గంటవరకును రుద్రాభిషేకము చేయబడినది. రుద్రాభిషేకమునందు సత్యాగ్రహార్చన చేయబడినది. ఒక గంట మొదలు మూడు గంటలవరకు ఆంధ్రమహాభాగవతమునందలి ప్రహ్లాదచరితము పురాణకాల శ్లోకము చేయబడినది. తిరిగి భజనసమాహము కి గంటలకు కపాల్కేరీలయమునందు బహుళజేరి పురసంతోర్నమును జేయుచు 5-40 లకు సమద్రవీరమునందు రిశీ శిల్పమును జేరినది. సమాహమునందు 3000 ప్రజలున్ను కొంచెమైనను కాంతిస్థితికి భంగము గలగ లేదు. ప్రజలు చూపిన శ్రద్ధాభక్తియు వారి సౌజన్యము నకు నిదర్శనము. ప్రజాసమాహమునందు మతభేదముగాని జాతి భేదముగాని యగోచరము. వైపులు వైపులు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు వారవార, చూడేవ, శ్రీకృష్ణ, శ్రీరాము, గోవింద, జయ మహాత్ముగాంధీ, జయభారతమాత, జయజయ సత్యాగ్రహముని భజనజేయుచు నిష్ఠాగరిష్టులై ప్రార్థనను సాయంతమునకు భజనజేసి సత్యాగ్రహదీక్షను నిర్వహించిరి కొందరు గృహస్థులు సంపూర్ణోపవాసదీక్షను గవించిరి. నాలుగేండ్లపిల్లలు సయితము సత్యాగ్రహకోపవాసమునుజేసి మహాత్ముని తీర్థాధనమునకు యథాశక్తిని వోడ్చుడిరి. సత్యాగ్రహక్రతానిర్వహరణు భారతీయులయందలిమోదకు గలదు. ఉపవాదేవతారాధనము మూఢాచారములని నిరసించెడి భారతీ సోదరులను గలరు. కాని యీ భావము ప్రమాదముగా చెన్న పురియందు ప్రజలచూపిన యుత్సాహము వ్యక్తము యుచున్నది. సముద్రతీరమునందు మైలాపురము సమాహముమాడవజేడిక గావించినది. సముద్రతీరమునందు సత్యాగ్రహ సమృద్ధి లక్షమందలి ప్రకృతివృద్ధుల సందర్శించి ప్రక సత్యాగ్రహుల కానందమును ప్రితిహింసరకు వివేదముకు గలుగుట సహజము.

రాయపేట

రాయపేటలో ప్రాంతకాలమున మున్నుతులై, భజన సభలు జేయుచు దుర్బలుల నిగి, శుభము సముద్రతీరమునకు జేరిరి. అంగను లన్నియు మూసివేయబడిన. బ్రాహ్మణేతరుల తీవ్రదీక్షయందల్పంతశ్రద్ధ వహించిరి. మహాత్మునియలకు డాంకగుల మూసివైచిరి. మహాత్ముని రాయపేటయందలి మాత్రే కోడ్లలోని కస్తూరి రంగయ్యగారి గృహమున, సి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు వారికథా కాలక్షేపమును జరిపి, తమ మృదుమధురగానముతో సభ్యులను భక్తిపరకుల జేసిరి. కస్తూరి రంగయ్యగారు, రంగస్వామి అయ్యగారు, ములమ్మ ణ్యభారతి, సుందర కామత్తు, చల్లా శేషగిరి రావుగారు, కల్లం లగువా రా కాలక్షేపమును సుండిరి. పోలీసు కమీషనుగారి కస్తూరి రంగయ్యగారికి విరాగులు గూర్చి సంసతిం అయ్యగారు, అల్లుల కెడ పుండవని అభయముచ్చి.

(13-వ పేజీ చూడుము)

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం. ఏప్రిల్ నెల 7-వ తేది

సోమవారము.

సత్యాగ్రహ దివసోత్సవము:
శుభ వర్తమానము.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులును, సామ్రాజ్య శాసననిర్మాణసభ్యులలో నగ్రగణ్యులును, జీవితమునంతను మాతృదేశ సేవకై ధారపోసిన మహానీయులును, విశుద్ధవర్తనులును, ఆడంబర రహితులును, ప్రాచీన సాంప్రదాయ సంరక్షకులును, హిందూ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనా నిర్మాణకులలో ముఖ్యులు నగు వండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు తమ శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసగుట, రాలెట్టుబిల్లులయొక్క మాలిన్యపు నిజవర్ణమును గనుబటచుచున్నది. మాలవ్యగారు, రాజీనామానంపుచు, రాజప్రతినిధిగారి కీటుల వ్రాసిరి:

“నేను కడు జాగ్రూకతతోను, వ్యాకులమాననముతోను, యీ విషయమై ఆలోచన సలిపితిని. రాలెట్టుబిల్లు సందర్భమున ప్రభుత్వమువారివలంబించిన దృక్పథముచేతను, తత్సంబంధముగ శాసనసభా కార్యక్రమము మూలమునను, ప్రస్తుత శాసననిర్మాణసభలో నేను సభ్యుడగు నుండగూడదని నిశ్చయింపవలసి వచ్చినందులకు వ గ చుచున్నాను. మిగుల వ్యసనముతోను, వినయపూర్వకముగను, నేను నా సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చెద నని, మనవి జేయుచున్నాను.”

వండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు, తాత్కాలికంగా ప్రేరితులగు యువకులు గారు. మితవాదియై, దూరదృష్టికిని, విచక్షణజ్ఞానమునకును వీరు ప్రసిద్ధి జెంది యుండి, దేశమునం దన్ని పక్షముల వారిచే సమాన గౌరవము బడయుచుండిరి. శాసన నిర్మాణ సభానాయకు లని, ప్రభుత్వసభ్యులచేతనే పిలువబడుచుండిరి. అట్టి సభ్యుడు తన గౌరవ పదవిని రాలెట్టు బిల్లులకొరకై వదులకొన నిశ్చయించినపుడు, యీ బిల్లుల నుపసంహరించుకొనుట కన్న, ముఖ్యకర్తవ్యము ప్రభుత్వమున కుండ నేరదు. ఈ తరుణమున నైనను, దేశకాలహాస్తితుల ననుసరించి, మాంటాగూగారు తమ యంగీకారము నొసగక, సాగ్యభౌమునికి నిరాకరణ నిమిత్త మంపుట, హిందూదేశాభ్యుదయ మునకును, సామ్రాజ్యత్వమునకును శ్రేయస్కరము.

రాలెట్టుబిల్లులపై ప్రజలలో ప్రబలిత భావ తీవ్రత గూర్చి యింకను సమమాన మున్నచో, నిన్నటిదినమున జరిగిన సత్యాగ్రహోత్సవ విధవ మన్ని సందియముల బోడోల గలదు. మద్రాసు నగరమునం దిదివర కెన్నడును, ప్రజ లిట్టి యుత్సాహము జూపియుండలేదు. గాంధీ మహాశయుని యాదేశ మన్ని వర్ణముల వారిచే భక్తిపూర్వకముగ శిరసా వహింపబడినది. ప్రాతఃకాలమునందే ఎల్లరు సున్నాతులై భజనలతో నన్ని దిక్కుల నుండియు బయలు వెడలిరి. గాంధీ మహాత్ముని పటము భజనలతో గూడ నూరేగింపబడెను. అన్నిటికన్నను, బకింగుహము మిల్లు కూలీలు వేయి

మందికి పైగ మితిలేని యుత్సాహముతో భజన చేయుచు, నూరేగుచుండుట, కనులకుండుపుగ నుండెను. పురమండలటను గల, అంగడులన్నియు, బాతీ యావమానసూచనముగ మూసివేయబడెను. హిందూ మహాత్ముడియ భేదము లేక, వర్తకు లెల్లరును ఇంచుకు బూనుకొనిరి. పదునొకండు గంట లగునప్పటికి, ప్రధాన దేవాలయములం దంతటను అర్చనలు జరిగెను. తిరువళ్ళికేణిలోని పార్థసారథి గుడియందును, మైలాపుర మందలి కపాలేశ్వరుని దేవళమునందును, భజనలు కాలక్షేపములు, ఉపన్యాసములును, వెల్లివిరిసెను. సత్యాగ్రహులలో ప్రాముఖ్యులగు కస్తూరి రంగయ్యం గారి వంటి వారలు స్వగృహములందు కాలక్షేపముల జరిపిరి. సాయంసమయ మగుటకు మున్నే పట్టణమునం దన్ని భాగముల నుండియు, తిరువళ్ళికేణియొద్దనున్న సముద్రతీరమున ప్రజలు మూగ సాగిరి. అనేకు లుకువాస ముండిరనుట కెంతమాత్రమును సందియము లేదు. భజనపరు లత్యధిక సంఖ్యాకులు భగవన్నామస్మరణయు, గాంధీ మహాశయుని స్మరణ జేయుచు, సభల కేటెంచిరి. తిరువళ్ళికేణి ఇనువవంతెన వద్దనుండి, బీచి చివర వరకును ప్రజల సంఖ్య లపారమై యుండెను. సుమారు లక్షమందికి పైగ ప్రజ లేతెంచిరిని యూహించవచ్చును. చాచాపు చెన్నపురియంతయు నక్కడనే యుండెనాయని, ప్రేక్షకు లాశ్చర్యపడ జొచ్చిరి. 5 ప్రదేశములందు, సభలు జరిగినను, విచ్చేసిన ప్రజల కాసభ లేమూలకును జాలక జోయెను.

శ్రీలకొర కొక ప్రత్యేకసభ జరుపబడుట, గమనింపబడదగియున్నది. ఆ సభలలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవిభేదము గాని, హిందూ మహమ్మదీయ విభేదముగాని, ఏ మూలను గాన్పింపలేదు. ఎల్లర దృష్టియు గాంధీమహాత్ముని మూర్తిపై కేంద్రీకరింపబడియున్నది. గాంధీ స్మరణయే, ఎల్లర మానసముల నావహించి యుండెను. ఈ భావ తీవ్రతయంతయు కృత్రిమమని, ఎవరు సాహసించి చెప్పగలరు? ఎవరి యాజ్ఞలకు లోబడి ప్రజ లిట్టి యసాధారణ సమయములం దేకడిక్షతో బ్రవర్తింపగలరు? జన్మస్వాతంత్ర్యముల బెరికి వైచుచున్న రాలెట్టుబిల్లుల విషయము ప్రజలకు బోధపడగనే, ఎల్లర హృదయములు పరితప్తములయ్యెను. గాంధీ మహాశయుని యాదేశము, వారిలో నంతర్యామిగుల ఆవమానభావము నొక్కమారు వెల్లివిరియ జేసెను. ఇంతటి యుత్పతసాగుటనమును ఫరిహసించి, దానినుండి గుఱాతము గ్రహించలేని వారిపై సానుభూతి గనుపరుచక తప్పదు. ఇంతటి మహాోత్సవము జరిగినను, పట్టణమునం దే భాగము నను అల్లరి కెడము గలుగలేదు. భగవ చారాధనతత్పరులగు వారెల్లరులకు గడంగుట యసంభవము. ఢిల్లీ సందర్భమున నైనను, అస్సాసియేటకు వెన్నువారు పంపిన వర్తమాన మసత్యమని స్వామీ శ్రద్ధానందులు దెలుపుటయే గాక, అస్సాసియేటకు వెన్ను విలేఖరి గూడ తాను బంపిన వృత్తాంత మంతయు యూహాజనితమని బహిరంగముగ సంగీకరింప వలసి వచ్చెను. పోలీసువారు కట్టలతోను, సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు లాయుధములతోను అవాంతరముల నెదుర్కొనుటకు పురమం దంతటను సంసిద్ధులై యుండిరి. కాని, అట్టి యవసర మెంతమాత్రమును లేదని నిన్నటి వృత్తాంతము స్పష్టపరచినది. పోలీసువారి మిగుల జాగ్రూకతతో బ్రవర్తించి, శాంతి పాడినందులకు వారికిని, లేనిపోని కలవ జాపక పోలీసు ఏర్పాటులను చక్కగ గా

నందులకు, పోలీసు కమిషనరుగారికిని, మాయాధి నందనముల దెలిపెదము.

నిన్నటిదిన మన్ని సభలందును మహాత్ము గాంధీ, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గార్ల సందేశము చదువబడగ, నవి యత్యంతోత్సాహము పురికొల్పెను. గాంధీమహాశయుని సందేశము దేశీయుల కర్తవ్యమును తేటతరచు చున్నది. సత్యాగ్రహవ్రతముచే సంస్కరణములకు నవ్వము గలుగునని బెదరువారి సందియముల బోడోలు చున్నది. గాంధీ సందేశ మిట నుడవారిం చెదము.

“దక్షిణాఫ్రికాలో చెన్న రాజధాని వాసులతో గలసి పనిజేయు భాగ్యము నాకు లభించెను. వల్లియమ్మ, నాగప్పక, నారాయణస్వామిగార్ల వంటి మహామహు లవతరించిన చెన్న రాజధాని, ప్రస్తుత మవసరమగు త్యాగములవల్ల నే మాత్రమనుకంపము జూపదని తలంచెదను. మన భవిష్యత్తుహకారులు, మనపై గౌరవము జూపిన గాని, సంస్కరణములెట్టి ప్రయోగము గలిగింపవని నేను విశ్వసించు చున్నాను. తమ యాదర్శ సాఫల్యము కొర కెవరు స్వార్థత్యాగము బూనెదరో, అట్టి వారినే వారలు గౌరవించెదరు. సంగ్రామసమయమున ప్రజలు తమ భనమును రక్తమును ఎటుల ధారబోసిరో గమనింపుడు. మన యుద్యమ మంత కన్నను గంభీర మయినది. మన మువయోగించెడి సాధనము లంతకన్నను ఘోరమయినవి. ఏలనన, మన మితరులను హింసింపము. ఏబాధ లేతెంచి నను వాటిని మనమే ననుభవించెదము.”

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు తమ సందేశమున, గ్రేటు బిల్లును దేశమును మేల్కొల్పుటకు సత్యాగ్రహమే మార్గమని దెలిపి, ప్రహ్లాద, విభీషణ, భీష్మాది మహామహుల నిదర్శనముల జూపి, సత్యాగ్రహు లెల్లరును అహింస, సత్యగామిత్యము, అవధానత, అఖలప్రాణుల సమత్వము, సుఖదుఃఖ సత్వము మొదలగు సగ్గుణముల గలిగి యుండవలె నని హెచ్చరించిరి. బొంబాయి, ఢిల్లీ, లాహోరు, అలహాబాదు, కలకత్తా, సిమ్లా, పూనా, జైపూర్, గుంటూరు, పెనపాలెము, మొదలగు గ్రామములనుండి సత్యాగ్రహ దివసోత్సవ వార్త లేతెంచుచున్నవి. ఢిల్లీ కలవరమున చనిపోయిన వారల జ్ఞాపక దిన్నము కొరకు రఘునాథసేటు గారు లక్షరూప్యముల నొసగెదరని, శ్రద్ధానందులు సభలో దెలిపిరి. రాలెట్టు బిల్లులు దేశమున గలిగించిన భాప్రాదేశమును గమనించి, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారి చట్టముల కంగీకార మియ్యకుండుటకు, జార్జి పార్లమెంటునిగోర ఆంగ్లధర్మమును కాపాడుటయే గాక, సాయమున పాలక పాలితులకు ప్రేమ పరచి, బిటీషు సామ్రాజ్యము కార

ట్రామ్వే సమ్మెకట్టు:—మొన్నటిదినము యీసమ్మె కట్టు గొర్రాబు టి. రంగారావుగారి ప్రయత్నముల వలన కంటముమొదలైనది. ట్రామ్వేకుంటే లాక సమావేశము గావించి ట్రామ్వేల అసెంబ్లీను మేనేజరు వెంకట్రాజులు నాయకు గాని అధ్యక్షులుగను, నీలకంఠఅయ్యయ్యను కార్యదర్శిగను మొన్నకొనిరి. కంపెనీకిని కూలీలకును భేదభావములున్నవియ నుచులలో వీరు మధ్యవర్తుల నూచన నంగీకరించుటకు కంపెనీ వారు అంగీకరించిరి. మొన్నటిదినమున జరిగిన సభలో రంగారావుగారు కంపెనీవారి అభిప్రాయమును తెలిపి, పనిలో కీరతలనెనియు, ఇతరవిషయములు చుట్టవర్తుల సంఘమువారి దే నిర్ణయింపబడుననియు తెలిపిరి. పిమ్మట, ట్రామ్వేకుంటేను మొన్నటిదినము మధ్యాహ్నము 10-45 గంటలకు పని ప్రారంభించిరి.

రంగారావుగారు పవైగార్లకు జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల నిట బొందుపరచు చున్నాము.—
పవైగారికి

నేను మనుష్యులలో మాటలాడితిని. వారు రేకటిదినమున పనిలోనికి రత్తురు. మీరు మీ సంఘమును, ట్రామ్వే మనుష్యుల గలిగియుండవచ్చునని వారితో చెప్పితిని. కుమారస్వామి శేష్టి మున్నగువారు ట్రామ్వే కూలీలను తమ యిష్టమునకున్నవిని సలహానిచ్చి నడుపవచ్చునని తెలిపితిని. ఈ ప్రైభమున క్లిష్టమైన సంఘముతోడనే కంపెనీవారు ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరపుచును.

నేనును, మొలనీ గారును మధ్యవర్తులుగ నిర్ణయించిన గా విషయముల నంగీకరింపుదని వారితో తెలిపితిని:—

- (ఎ) వర్కు-సెపులోను, బండ్లునిలచు స్థలములలోను విశేషమువారల జీతములవృద్ధి.
- (బి) వర్కు-సెపులోను, బండ్లునిలచు తావులలోను పెన్షన్లు వేడిపార్టుమెంటులోను పనిచేయువారల పనితగ్గించుట.
- (సి) ట్రాఫిక్-కాళివారు 52 దినములను తమ యిచ్చినట్లు వినియోగించు కొనవచ్చును. వారు దీని కంగీకరించిరి.
- (డి) 5 సంవత్సరములు పనిచేసిన వారి కొసంగబడు గావిడెంటు ఫండు మున్నగు విషయములు అంగ్లదేశీయందలి ఢికాయలతో యోచించి, 6 మాసములలో తరిమివేయవలెను.

వెంకట్రామానుజులు నాయకుగారిని అధ్యక్షులుగను, లకంఠ అయ్యగారిని కార్యదర్శిగను ట్రామ్వే సంఘమును యెన్నికొనిరి. కుమార స్వామిశేష్టి అధ్యక్షుడు శ్రీ 'ములు నాయకు (కార్యదర్శి) గార్లు తమ పనులకు రాజీమానిచ్చిరి. కుమార స్వామిశేష్టి గారు పోషకుడుగ యెన్నినబడెను. మనుష్యులు రేపు పనిని ప్రారంభింతురు మీ గీకారమును తెలుపవలెను.

(సంత) టి. రంగారావు.
ఏప్రిలు, 4.

గార్యదర్శిగారికి,
మిత్రులు అందిరి. మీ యుత్తరము సందర్భముగ నున్న నిన్నును మే మంగీకరించిన విషయములే అందు గానవచ్చుచున్నవి. వర్కు-సెపువాండ్లు నేటిదినము 1 గంటకే పనిలో జేరవలెననియు, మా మరతులను చెల్లించుమని చెప్పెను. ట్రాఫిక్-కాళివారుగారి, వర్కు-సెపు కాళివారుగారి పనిచేయు వారిలో నొక డధ్యక్షులు అన్నయెడల బాగుండునని నా అభిప్రాయము. అయినను యీ విషయమును కూలీలే నిర్ణయింపవలసి యున్నది. మీ రిందులో నాకు సహాయ మొనర్చినందులకు నందనములు.

(సంత) ఎ. జె. పవైలు.
5, ఏప్రిలు, 1919.

జాతీయ విద్యావారము:—వీరి యాదరణకొంద జాతీయ గోవిందప్పనాయకును వీధిలో నమర్చ బడియుండు సల్లా సాంద్యవల్లి మహాముల రేపు మంగళవారము సాయంత్రము (8-4-19) సరస్వతి వినియోగి సభవారిచే 'పాదుకా పట్టాపీఠేక నాటకము' తెలుగుభాషలో జరుగును.

ప్రస్తుతము జానాలో నిర్బంధింపబడియున్న జిల్లా స్త్రీమయలను బ్రతిభు ఇండియాకంపెనీ వారి కిచ్చివేయవలయునని నూచింపబడెను. వాటి మొత్తము 30 మొదలు 40 వరకుండునని తెలుపబడెను. జర్మనీ కాపరపదార్థములను గొంపోవుట కిది యుపయోగింపబడును. ఇండియానుండి ఇంగ్లండున కేగు ప్రయాణికులను గూడ కొంతమందిని తీసికొని పోవును. ఈసందర్భమున బి. వి. కంపెనీ ప్రతినిధియొకడు కలకత్తానుండి జానాకేగెను.

బియ్యపు దిగుమతి.

ప్రకటనము.

మదరాసు, గూడలూరు, నాగపట్నం, తూర్పుగోదావరి, కొచ్చిను, కల్కిగోట ప్రదేశములలోనికి బర్మా బియ్యమును దిగుమతి చేయుటకు లైసెన్సులకై సింహ పట్టము దొరక్కర్లగారికి ఏప్రిలు 8 తేదీనాళ్లకు దరఖాస్తులను బంపవలెను.

2. లైసెన్సు నియమములను అనుసరింపదలచుకొనిన వారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపవలెను.

3. రంగూను, అకియాలు ప్రదేశముల నుండి ఒకటికి మించిన కంపెనీలనుండి బియ్యమును దిగుమతిచేయుచుకొనదలచిన యెడల, ఏయే కంపెనీనుండి యెంతసరకును తెప్పించెదలో ఆ విషయమును తెలియబరచవలెను.

ప్రతి రేపుపట్టమునకును ప్రత్యేకముగ దరఖాస్తుల నంపవలెను.

ఇదివరకే బర్మానుండి దిగుమతి చేయుటకు లైసెన్సులను గలిగియున్నవారు తమ ఆదాయపు పన్నువివరములను తెలుపవలయును.

4. లైసెన్సులో ఈ క్రిందిమాట్టములు చేయబడినవి:—

(1) 2 మణుగుల బస్తా 1 కి ఇదివరకు 8 అణాల లాభము ఇప్పుడు 4 అణాలవరకును తగ్గింపబడినది.

(2) ప్రతి లైసెన్సునకు దిగుమతి చేయబడు సరకును ప్రభుత్వమువారి వశమున నుంచవలెను. ఈ సరకుల సివిలు సప్లయను దై రెక్టరు నియమించినవారలచే విక్రయింపబడును. సాధారణముగ లైసెన్సులు పొందిన దిగుమతిదారులు కలెక్టరు సంతకము గల ఇండెంటులు పొందినవారికి అమ్ముట కనుమతింపబడుదురు.

(3) లైసెన్సు తీయబడినతోడనే లైసెన్సు దారులు అట్లన్న 1-కి 50 రూపాయల వరకున (5000 రూపాయలవరకు) డిపోజిట్టు చేయవలెను. లైసెన్సువరకులు సరిగ్గచెల్లించుటకై యీ ధరావతు సివిలుసప్లయ దైరెక్టరుగారివద్ద నుంచబడును. లైసెన్సుపద్ధతుల నల్లంఘించువారి డిపోజిట్టు స్వాధీనముచేసి కొనబడుటయే గాక వారిపేరు లైసెన్సునీర్డునుండి తొలగించబడును.

(5) ఈసరకు దిగుమతిచేయబడు రేపుపట్టములలోని ఇల్లరవర్తకులును, ఇతర ప్రదేశములలో లైసెన్సు దిగుమతిదారుల వద్దనుండి కొనువారును 2 మణుగుల బస్తాలకు 8 అణాలకంటె నెక్కుడు లాభమునకు మాత్రమే విక్రయింపవలెను. వీరు లైసెన్సులను కూడ కలుపుకొనవచ్చును.

సిద్ధార్థి సంవత్సర ప్రభుత్వవివరము (1-4-1919) తేదీని నుబ్బారెడ్డి పాలెము గ్రామమునందు గల శ్రీ కారదానిలయ పాఠశాలాధివనమునందు పి. సి. రామరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద మా|| వెంకట్రామ గారు సర్వాగ్రహారమును గుఱించి యుపన్యసించుచు రౌలట్టుబిల్లులగుఱించియు ఆబిల్లుల సీధరత తేజమున కాసిండుటకు కలుగు స్వాతంత్ర్యభంగమును, పౌర నాయకులును మానవశాంతియు రౌలట్టుబిల్లుల పరివేషపెట్టుకు దని పొద్దిందిన నిష్ఫలములగుటయు, అందులకై ప్రజలు అనుభవించు కష్టములను తొలగజేసికొనుటకై సర్వాగ్రహార ప్రభమును పౌరభారతీయు డవలంబింపవలె ననియు, వతివృత్తు మధురముగను గంభీరస్వరముతోడను నుపన్యసించిరి. పిమ్మట స్వార్థకర్తాకులగు వా. వెం. నరసింహులుగారు సర్వాగ్రహార ప్రభము న్యాయసమ్మత మైనదనియు. మనదేశీయులు జేవుడు మనకు దయచేసిన సుగుణరత్నములలో ప్రధానమగు సర్వమున కే మనము ముఖ్యముగ భయమొందవలసిన దనియు ప్రజలకు చాలనమ్మకము కలుగునటులు ప్రాచీనగ్రంథముల కథల వెల్లి చెప్పి శ్రోతలనానందింపజేసిరి. తర్వాత సభ్యులుసర్వాగ్రహార పౌరభారంబులకు నెన్నియో కష్టములు కలుగవచ్చుననియు నట్టికష్టములను పరమకాంతిముతో ననుభవించవలె ననియు రాజమానముగాని, తన్ను బాధించువారల దూషించుటగాని, కూడదనియూ ఈర్ష్య ఆనూయ మొదలగు దుర్గుణములకు స్థాన మియ్యంజన దనియు రౌలట్టుచట్టములు పాలకు లగునందరించుకొనువరకును, భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము కలుగువరకును సర్వాగ్రహార ప్రభ మవలంబించి కార్యనిర్ధిబడయవలెననియు నుపన్యసించి తమదైర్య ప్రకృతియులం జూపెను. ఈ సమావేశమునకు నుమారు శ్రీ పురుషులు 100 కన్న నెక్కువ కచ్చియుండిరి. దైవప్రార్థనలతోడను సభ్యుల కంఠాశ్లేషములతోడను, సభ ముగిసెను.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పరిక్షలు
1919
బి. ఏ. ఆనన్దు
రెండవతరగతి
ఎస్. భవాన్ శంకరరావు.
ఎస్. సత్యవాగీశ్వర అయ్యరు.
మూడవ తరగతి
ఎస్. పి. రాజాచారి, ఇ. కె. లక్ష్మణరావు, ఎమ్. ఆర్.
బాలకృష్ణవరయ్య, కె. కళ్యాణసుందరం అయ్యరు.
బి. ఏ. దీగ్రికి
సిఫార్సు చేయబడిన వారు.
ఎస్. బాలకృష్ణకౌ, ఎస్. కృష్ణకౌ.

పురుగోట పఠశాలయ గ్రంథాలయముల ద్వితీయ వార్షిక సభ ఏప్రిలు 1-న తేదీని పురుగోటరాజుగారి పురమందిరమున జరిగెను. శ్రీరంగము జిల్లా మున్సిలు కె. వి. రామస్వామికాశ్రియారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు సభాధిపత్యమును వహించి అమూల్యమగు ఉపన్యాసము నొసగిరి. సంస్థానవిద్యాభివృద్ధికి నిర్బంధసాగ్రంభోచిత విద్యను ప్రోత్సేపెట్టుగోరుచును, బహిర్యదాయులది పుస్తకాలయముల ఏర్పాటులవంటి ఏర్పాటులు చేయబడవలయునని గోరుచును రెండు తీర్మానములు చేయబడెను.

సంధిమహాసభ విశేషములు.

(రైతు వజన్)

ఇంగ్లండు

విదేశీయుల బిల్లు.

లండను, ఏప్రిల్ 31.—1914 వ సంవత్సరపు అతియొక్క డిప్రీక్షను అప్రవేశపెట్టి దొరతనమువారి కీడుండైన అధికారములను మరి రెండేళ్లపరమకు పొడగించుటకు, సంధి జరిగిన వెంటనే నాడుమానులకు వరమును యుద్ధ ప్రైవీటు నిర్వహణను దుండుటకు గవర్నమెంటువారి కధికార మొసగుటకును అతియొక్క బిల్లు ప్రవేశపెట్టెడిది. రాజద్రోహమును వ్యాపింపఁబెట్టించు విశేషములకు బ్రతిఘటాకంటె వెక్కువకు కిత్తు నొసగుట కాబట్టినుం దధికార మిచ్చబడుచున్నది. దాని ప్రకారము ప్రదేశ్లో ద్వీకాంతరవాసము విధించుట వీలు కలదు. పారిశ్రామికపు ఆశాంతిని గలిగింప ప్రయత్నించు విదేశీయుల కది మూడుమాసముల కింతకీ విధించుట కధికార మిచ్చుచున్నది. బిల్లు సామాన్య విదేశీయులను గూర్చియే చెప్పబడును. క్షేత్రవిశేషములను గూర్చి కాదు.

ఫ్రాన్సు

రైతు సాక్రమించుకొనుట.

పారిసు, ఏప్రిల్ 31.—రైతు ఎడత తీరమున నుండు ప్రదేశము లొట్టికము చేయబడి పరాను బెర్లినునైత్యముల చే, నష్టపరిహారములు చెల్లించబడువర కాక్రమించుకొనబడునని పరాను రాజకీయవేత్తలలో కొందఱు నమ్ముచున్నారు.

అమెరికా

వైమానిక యానము.

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 31.—బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు 40 అమెరికాయుద్ధ నౌకలు 80 లో గలిసి అట్లాంటిక్ మహా సముద్రమున నెలదినములలో అమెరికా సముద్ర విమానములు ప్రయాణ మొనరింపదగు మాగ్నముల న నేపేయించుచున్నవి. సైనికులు నిరంతరము గోంపోవబడుచుండును.

మాస్కో సమైక్యత.

కొల్నింగుఫోర్సు, ఏప్రిల్ 4.—మాస్కో నగరమున నీరు, గ్యాసు, విద్యుచ్ఛక్తి మొదలగువాటి కష్టము అగిరియినది. బ్రూములు నిలిచిపోయినవి.

ఇటలీ

అడేలియా అల్లరులు.

రోము, ఏప్రిల్ 31.—ఇటలీయును బలములు అడేలి లో దిగినవి. అచటి అల్లరులు కడవివేయుట కది కష్టపని. అల్లరులనులకు క్రైస్తవులకు చాల నష్టము గలిగినదని తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మను అల్లరులు.

స్ట్రుగార్డు సిటి.

కోపెనహేగను, ఏప్రిల్ 2:— బెర్లిను సంజేశము.— స్ట్రుగార్డుగర్ల గవర్నమెంటు నైత్యములను దేమానప్రీతి టరులను పోరాడినపుడు ముగ్గురు మరణించిరి. అనేకమందికి దెబ్బలు తగిలెను. చివరకు గవర్నమెంటు నైత్యములు దేమాన ప్రీతియులను తరిమి వైచిరి. నెరుద్ది నెలకొనెను. వర్తెంబర్గ వద్ద పనివారి వాయుకులు స మ్యే కట్టె ద మని తెలిపిరి. అచట మధ్యతరగతివా రందులకు ప్రతికారముగ సమ్యే కట్ట ని క్షేయించిరి. సిటి కా నాటికి చాల విషమించు చున్నది. మెజారిటీ సోషలిస్టుల వైచిరి స్పష్టముగ తెలియలేదు. కొంతమంది సమ్యే కలదనుచున్నారు. కాని వెక్కుమంది రాజకీయ ప్రయత్నములకు లోనగుచున్నారు. ఇండిమెంటు సోషలిస్టులు, కమ్యూనిస్టులును జాయంటుగ పనిచేయుచున్నారు. బుడాపెష్టునుండి 30 గురు బోల్షెవిక్కులందోళనాకారులు సాంగోయను ఎంబెస్ అతిథులగ వియ న్నాకు వచ్చిరి.

స్ట్రుగార్డు కలహాఫలితములు

కోపెనహేగను, ఏప్రిల్ 4.—స్ట్రుగార్డు సంజేశము. స్పాన్టాకీస్టులకును గవర్నమెంటు నైత్యులకును 2 వ తేదీ: దాయాదులు పోయ జరిగెను. వెక్కుమంది మరణించిరి. చా: చుండికి దెబ్బలు తగిలినవి. వర్తెంబర్గంతటను సమ్యే విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది.

బెర్లిను సంజేశము.— బ్రెస్లా లోనగు నైతికము లలో సమ్యేకట్టు లారంభమైనవి. వాటితోబాటుగ కలహములకు దోహదమును విశేషముగ జుండెను.

స్పాన్టాకీస్టు ఆందోళనములు

బెర్లిను, ఏప్రిల్ 1:— జర్మనీయందలి కార్మికులందఱును మొత్తముమీద సమ్యేకట్టుచున్నారు. ఇదంతయు స్పాన్టాకీస్టుల ఆందోళనాఫలితము. సిటిగకు లన్నిచోట్లను విషమముగ నున్నది. బెర్లినును వింతలోనే పెద్దతిరుగుబాటు వచ్చునని తలంపబడుచున్నది. ఆవిష్టన మతినిర్ణయతో నణచి నేయబడునని గవర్నమెంటువారు తెలుపుచున్నారు. మధ్య తరగతిప్రజలు స్పాన్టాకీస్టులను విశేషముగ వాక్రయించుచున్నటుల గాన్పించుచున్నదని కూడ వారు తెలిసిరి.

బెర్లిను లోహకార్మికులు

బెర్లిను, ఏప్రిల్ 2:— బెర్లిను లోహకార్మికులయము లందలి పనివారలలో 30,000 మంది సమ్యేకట్టిరి.

వెయిమారు సిటి

బెర్లిను, ఏప్రిల్ 2:—వాసిస్టి జంటంగు శక్తికకు వెయి మారునుండి ఇట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.—మెజారిటీ కక్షలు దొరతనమువారిలో నొడవబడికలను గావించుకొనిరి. సోషి యట్టువద్దతిరుచుడ జేర్చుకొనునట్లు నేషనలు ఎంబెల్లిలోకట్టి న్నూక్షునున కొక సవరణ ప్రజేతపెట్టబడును.

బవేరియా జర్మనీలు.

బెర్లిను, ఏప్రిల్ 2:—బవేరియావారు సంధిసభాప్రాతి నిధ్యమును గోరగా సామూజ్యభిక్షుత్వమునా రా కొరికను నిరాకరించిరి.

జనవరి అల్లరులు.

బేర్, ఏప్రిల్ 31:—బెర్లిను సంజేశము స్పాన్టాకీస్టు సాంఘికవాది హెరున్యుమిక్కుగాను జనవరి అల్లరులలో నాయకత్వము వహించె నని అనుమానముండెను. ఆ కేసును విచారించి అతని విడిచిపెట్టిరి.

ప్రాంకుఫర్టు యోమము

కోపెనహేగను, ఏప్రిల్ 31:—ప్రాంకుఫర్టు సంజేశము. ప్రస్తుతపు చాలీచాలని ఆచారపదార్థముల సరఫరా లెంతమాత్ర మును చాలకున్న పని ఆచారాధికారి టౌను కౌన్సిలువారికి తెలియబరచిరి. ఆశాంతి కలుగునను భయమునలననే ఇంతకు కది తగ్గించబడలేదు.

సిబేరియా సిటి.

కోల్చాకుగారి నైత్యము ముందునకు కేసులు.

లండను, ఏప్రిల్ 2:—కోల్చాకుగారి నైత్యము లిత్తుకు యూఫాకు వక్రీయముగ 50 మైళ్ళదూర మేగిన వని రైటురు గారికి తెలియవచ్చెను. ఇటీవలి యువస్కందనమున సిబేరియా నైత్యములు యూఫావద్ద 6000 మంది వైసిలను పట్టుకొనినవి. చాల యుద్ధసామగ్రియు, పెద్దపెద్ద స్త్రీమరులు 14 ను పట్టుకొన బడినవి. రెడ్ అర్మీ చాలకురకు చెడిపోయినదనియు, ఒక్క సమాచారాలోనే 18,000 కంటె వెక్కుమంది నైత్యములు విడిచిపెట్టిరినియు కైరీలు చెప్పుచున్నారు.

బోల్షెవిక్కులు వెనుక కరుగుట.

లండను, ఏప్రిల్ 31:—రైటురుగారి కిట్లు తెలియవచ్చె ను.—కడవిక కోలదిదినములలో ఓరెంబర్గరంగమున చాలమంది బోల్షెవిక్కులు చాలతగ్గరికగిని వెనుక కరుగుచున్నారు. సైనికులు నైత్యమునువిడిచి పారిపోవుట ఇంకను జరుగుచున్నది. యూఫాకు దక్షిణమున బోల్షెవిక్కు ఆర్మీదళక మొకటి తిరు గబడి తమసంగడిగాండ్రతోనే యుద్ధముచేయ వారంబించిరి.

ఒడెస్సాబలమును బలపరచుట.

రైటురుగారి కిట్లు తెలియవచ్చెను. జనరలు కోల్చాకుగారి నైతికులలో 400 మంది సైబేరియానుండి మంచులో ప్రయా

నూటు నెంబరు 7749-1918 (1556)

పి. యన్. చిదంబరం మొదలి, యేజంటు

వాది:—ఓ. వి. గోపాలస్వామియందలి

ప్రతివాదులు:—1. సిల్లా. ఆంగయ్య 2. కోపిదేవ-

చంద్రయ్య

వైచెప్పిన కావాలో ప్రతివాదులు వాదిపేరిట 1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 5 తేదీ ప్రాసియిచ్చిక ప్రానోటుకుగాను అసలు రూపాయలు 809-0-0 వడ్డీరూపాయలు 219-6-0 మొత్తం రూపాయలు 828-6-0 కు.వాది ప్రతివాదులు వైచ దావాచేసియున్నారు. ఈ కేసు, మహాభూనమతులయిన మద రాను స్కూలుకానుకోర్టు చీఫ్ జడ్జి ముందర, 1919 సం॥ యేప్రల్ నెల 10 తేది వాయిదా వేయబడియున్నది.

ఎమ్. ఎన్. దొరపామి అయ్యంగారు.

వాది వక్త్రులు.

గంం ఏజంటు కావలెను.

యా దిగున ప్రచురించిన కంపెనీలో పనులుచేయు టకు రూ॥ 30 మొదలు రూ॥ 50 వరకులో అన్ని జిల్లాలు లోను యేజంటు కావలయును. అక్కి విళ్ళోటి, 12-4-1919 లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558) కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రాజపురం, మదరాసు.

International Labour.

Work of the Commission.

LONDON, April 3.

PARIS:—After thirty-five meetings, the Commission on International Labour Legislation has finished its work, but the report fails to give complete satisfaction as the constitution of certain States prevents them accepting all the obligations. The Report consists of two parts. First the convention of general principles which it is proposed will include the peace treaty. These declarations include the right of association of the employer and worker's equality of pay for the women-workers, institution of a forty-eight-hour week, and equality of pay for foreign workers. One of the most important articles in the Convention is clause nineteen, which to meet the peculiarities in the constitution of certain American Federal States, was altered to provide that each decision of the Labour Conference must be brought within a year before competent authorities of each State for enactment or other action. Machinery is provided to ensure compliance with the conventions of the Labour Conference by various States. Thus the Secretary General of the League of Nations may nominate a commission of enquiry consisting of one employer, one workman and one independent. Appeal may also be made to a permanent court of international justice of the League of Nations, and if the defaulting country refuse to carry out the findings of this court, other States shall be able to take economic measures against it. It is noteworthy that the British Dominions, India and any Colonies and possessions of any State which may hereafter be recognized as fully self-governing by the Executive Council of the League of Nations, shall have the same rights and obligations under the Convention as if they were separate high contracting parties. As regards the Colonies not fully self-governing, the Motherland undertakes to apply labour conventions to them unless local conditions render this impossible.

The Danzig Problem.

A Polish Mission.

LONDON, March 30.

PARIS:—News has reached the French Foreign Office that a mission of Polish officers sent to Danzig to ascertain the local resources and supplies have been kept under the closest observation by the German authorities.

Sports in England.

Inter-Theatre of War Championships.

LONDON, March 29.

An Indian contingent of competitors for Inter-Theatre of War championships, being held in April, has arrived in Great Britain. The teams, which consist of Imperial troops, will compete in Association Football, Boxing and cross-country running. Several Indian runners are included in the Egyptian cross country team.

Canadian Gold Export.

LONDON, April 2.

OTTAWA:—In the Dominion House of Commons, the Minister of Finance introduced a resolution exportation of gold from Canada for two years except by licence.

Allied Mission to Hungary.

General Smuts' Mission.

LONDON, April 4.

Correspondents in Paris state that General Smuts has gone to Hungary with a party of twelve, all British charged with investigating conditions in Hungary generally, in addition to the Romanian-Hungarian conflict. It is considered that action will be more rapid and effective if only representatives of one nation are engaged in the investigation. General Smuts is apparently going East instead of General Maugin, who is still in France.

Egyptian Situation.

Improved Conditions.

LONDON, March 22.

CAIRO:—It is officially announced that order is being rapidly restored in consequence of the extension of the military occupation.

A Royal Commission Urged.

LONDON, March 27.

The Foreign Affairs group of the House of Commons is urging the Government to appoint a Royal Commission, not a Departmental Committee, to enquire into conditions in Egypt.

New Pensions Scheme.

Help to Restart Business.

LONDON, April 4.

The Press Bureau states that the Pensions Ministry announces that the Government has now recognized its obligation to assist from State funds demobilised or discharged officers and men who joined the forces after outbreak of war in order that they may be enabled to start business. The assistance will either be given in the form of payments to meet current obligations, like insurance premiums, school fees, and mortgage payments or in a lump sum for purchase of stock-in-trade, shop-fittings, etc.

Mentioned in Despatches.

LONDON, April 3.

A Press Bureau states that the Army Council, the Admiralty and the Air Council are issuing certificates to be "personnel" belonging to the Home, Indian, naval, Dominion and Egyptian forces mentioned in despatches, and to the members of the British Red Cross, Y.M.C.A., Y.W.C.A., and other recognised organizations similarly mentioned.

Home Passages.

Provision of Accommodation.

LONDON, March 27.

In the House of Commons, replying to Colonel Yate, Mr. Fisher stated that Mr. Montagu and the Ministry of Shipping had been anxiously consulting for months regarding the provision of sufficient accommodation for a very large number of persons now in India, especially women, children and the sick, whose repatriation before the commencement of the monsoon was urgently necessary. It was believed that arrangements now made would provide for all urgent cases. The Ministry of Shipping had allotted additional steamers to the Bombay run, the largest of which (Ormonde) would leave Bombay in April, with about 1,000 passengers. Regular steamship lines were actively co-operating with smaller British India and P. and O. boats, and had arranged to carry about extra 250 passengers each. All available accommodation on ambulance transports running between India and Marseilles also being used for the conveyance of ordinary passengers.

Situation at Stuttgart.

Government Troops and Demonstrators.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN:—A message from Berlin states that in the course of collision between Government troops and the demonstrators at Stuttgart, three were killed and many wounded. Government troops eventually dispersed the demonstrators and order was quickly restored. The leaders of the workmen have pronounced a general strike at Wurtemberg, where the Bourgeois have decided to counter strike. The situation is becoming more and more critical. The attitude of the Majority Socialists is not yet clear. Some oppose the strike, but others are increasingly falling under Radical influence. The Independent Socialists and communists are acting conjointly. It is reported that thirty Bolshevik agitators have arrived in Vienna from Budapest as the guests of the Hungarian Embassy.

Casualties at Stuttgart.

LONDON, April 4.

COPENHAGEN:—A message from Stuttgart states that several were killed and wounded in the fighting between the Spartacists and Government troops on the 2nd instant. The general strike is extending throughout Wurtemberg.

Fresh Outbreaks.

A message from Berlin states that strikes have broken out in Breslau and Lower Silesia, accompanied by fights and plundering.

Spartacist Agitations.

Big Outbreak at Berlin Expected.

LONDON, April 1.

BERLIN:—Almost the entire labour force in Germany are striking or are threatening to strike as a result of Spartacist agitations. Everywhere the situation is serious. Berlin is momentarily expecting a big outbreak. The Lokalanzeiger states that the Government has declared that it will be ruthlessly suppressed, adding that coquetting with Spartacists is now frequently observed in Bourgeois circles.

Berlin Metal Workers' Strike.

LONDON, April 2.

BERLIN:—Thirty thousand employees of the Metal Industry in Berlin have struck.

Position at Weimar.

Agreement Reached.

LONDON, April 2.

BERLIN:—The "Vorwärts Zeitung" learns from Weimar that the Majority parties have reached an agreement with the Government and that an amendment to the Constitution will be introduced in the National Assembly, providing for incorporation of the Soviet system.

Bavaria and Germany.

LONDON, April 2.

BERLIN:—The Imperial Government has refused Bavaria's demand to be represented in the Peace Conference.

The January Disturbances.

Herr Daeumic Acquitted.

LONDON, April 3.

BALE:—A message from Berlin states that Herr Daeumic, Independent Socialist, who was arrested on suspicion of being a ringleader in the January Disturbances, has been acquitted.

Scarcity at Frankfurt.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN:—A message from Frankfurt states that the Food Controller has informed the Town Council that the present inadequate rations cannot be maintained. Only fear of disorders has hitherto prevented a reduction.

Germany's Responsibility.

LONDON, April 3.

PARIS:—The "Echo de Paris" asserts that the Council of Four has decided that Germany shall immediately pay six billion francs cash and also hand over various securities, raw materials and merchandise, which, it is optimistically estimated, will aggregate 30 million francs. The preliminary peace terms will not specify the total indemnity, but will include lists of creditors whom Germany must satisfy and will also provide an Allied Commission annually to fix the amount payable.

Dominions and Indian Delegates.

LONDON, April 3.

PARIS:—Most of the Dominions and Indian representatives breakfasted with Mr. Lloyd George on the 3rd April, including Mr. Hughes, Sir Robert Borden, Mr. Cook, Mr. Massey, the Maharajah of Bikanir and Lord Sinha. Subsequently a long conference was held which will be resumed this evening.

Strike at Moscow.

HELSINGFORS, April 4.

In Moscow, water, gas, and electric light supplies have stopped. The tramway service is at a standstill.

The Council of Four.

Questions Decided.

LONDON, April 3.

PARIS:—The Council of four appears to be agreed as to the necessity for conceding to France the exploitation of the Sarre coalfield as a compensation for damages. As regards reparation, the Council has not yet fixed any figure. It is devoting itself at present to determining the nature of the damage which Germany should repair rather than the total indemnities she ought to pay. The Drafting Committee of the League of Nations has completed the draft of the new text of the Covenant, while reserving the French amendments to Articles 8 and 9, suggesting organisation for the control of armaments, creation of an international military force, to enforce decisions of the League and the American amendments relating to the Monroe Doctrine and the Japanese amendment claiming equal rights for Japanese with subjects of other Nations.

Scheme for Checking Bolshevism.

LONDON, March 30.

PARIS:—Havas Agency states that four Allied Generals and Commanders-in-Chief have been called before the Council of Four in connection with the new scheme for checking Bolshevik penetration of Western Europe. The scheme entails mobilisation of all Allied and friendly peoples of the Baltic and the Black Sea, under Allied military direction with complete Allied aid.

The Indemnity Question.

The British and French have not quite made up their minds about the exact amount to be demanded from Germany. It is hinted that the eventual total will be much lower than the figures popularly quoted. The American Delegation is said to have taken up the position that it is better to ask what can be obtained than to fix a positive figure never to be realised. The French papers say that it is likely that an agreement will be reached more speedily on the question of new indemnities than on the question of new frontiers of Poland, notably the vexed point of the inclusion of three million Germans in the Danzig corridor.

Scientists Conference.

To Combat Diseases.

LONDON, April 2.

CANNES:—The International Congress of Scientists, convened by the Committee of Red Cross Societies with the object of drawing up a programme for international action to prevent and combat diseases, such as tuberculosis, malaria and venereal diseases, opened here to-day. Mr. H. P. Davison of the American Red Cross, presiding, explained that it was proposed to act by means of a Central Committee through Red Cross organisations in the world, which would disseminate advice collected from leading public health experts. The British delegates to the Congress include Sir Ronald Ross, and, and Dr. Turby King, of New Zealand. The resultant programme will be submitted to the Convention of Red Cross Societies a month after the peace.

Situation in Siberia.

Advance of Kolchak's Army.

LONDON, April 2.

Reuter learns that General Kolchak's troops have now advanced over fifty miles west of Ufa. In the course of the latest offensive, the Siberian army captured 6,000 prisoners and much war material, also fourteen large steamers were captured at Ufa. Prisoners declare that the Red Army is greatly disorganised and over 19,000 deserted at Samara alone.

Bolsheviks Retiring.

LONDON, April 3.

Reuter learns that during the last few days the Bolsheviks on the Orenburg front have been retiring very rapidly. Desertions continue. In one instance, South of Ufa a whole regiment of Bolsheviks cavalry deserted and immediately turned their weapons against their comrades.

Odessa Garrison Strengthened.

Reuter learns that about 400 of General Kolchak's troops recently travelled in snowshoes from Siberia and joined the Allied North Russia force. It is authoritatively stated that the garrison of Odessa is now greatly strengthened. The French Commander is confident of his ability to hold the town. The Bolsheviks have now reached the outer defences of Odessa, which are very strong.

Ethonia Free of Bolsheviks.

LONDON, April 4.

COPENHAGEN:—The Lettish Press Bureau announces that while of Ethonia is now freed from Bolsheviks. The peasants in South Livonia have risen and driven out the Bolsheviks. The Estonian and Lettish, assisted by Finns, have partly cleared North Lettland.

Trans-Atlantic Flight.

LONDON, April 3.

WASHINGTON:—Over forty British destroyers are co-operating with about sixty American destroyers in patrolling the course of next month's trans-Atlantic flight by American seaplanes. There will also be a continuous stream of army transports.

Occupation of the Rhine.

PARIS, April 2.

It is believed in French diplomatic circles that the left bank of the Rhine will be neutralised and occupied by the French and Belgian troops until the payment of the indemnity.

Bolshevik Hungary.

Organisation of a Red Guard.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN:—A message from Budapest announces the organisation of a Red Guard comprising at least 30,000.

The Aliens Bill.

Government's Powers

Extended.

LONDON, April 3.

The Aliens Bill issued extends the powers granted to the Government under the Aliens Restriction Act, 1914, for two years further and empowers the Government to make orders enabling war prisoners to be kept in custody until six months after the signing of the peace. The Bill contains a clause rendering Aliens attempting to cause sedition liable to more severe punishment than Britishers, namely, to ten years penal servitude. It imposes on Aliens attempting to promote industrial unrest a maximum penalty of three months imprisonment. The Bill refers merely to Aliens not enemy Aliens.

Spain and the League.

LONDON, April 3.

PARIS.—Spain has expressed a desire to join the League of Nations.

Poland and Germany.

The Danzig Question.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN.—Herr Erzberger and six German delegates have arrived in Spa to negotiate with Marshal Foch regarding the landing of Poles at Danzig.

Conference at Spa.

LONDON, April 3.

PARIS.—A message from Spa states that Marshal Foch held his first Conference yesterday with Herr Erzberger and acquainted the latter with the "Euzette" decisions.

Disorders at Adalia.

Italian Intervention.

LONDON, April 3.

ROME.—The Italian forces have landed at Adalia owing to disorders, which have resulted in serious damage to the Christians.

Investigation of the Dispute.

LONDON, April 1.

PARIS.—It is officially announced that General Smuts has gone to Budapest on behalf of the Allied Governments to investigate the conflict which has arisen between the Rumanians and the Hungarians owing to a misunderstanding of the nature of a new line of demarcation fixed by the Conference.

The Army Act.

Case of Conscientious Objectors.

LONDON, April 1.

In the House of Commons, replying to Colonel William Thorne, Mr. Churchill stated that soldiers, including conscientious objectors, who had been imprisoned for offences under the Army Act, would be discharged from the Army for misconduct and released when they had completed two years imprisonment in England.

Frayatt incident.

Striking Admissions.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Commission appointed to investigate the case of Captain Frayatt has issued a report declaring that the shooting did not violate international law, but regretting the rapidity with which the sentence was carried out.

In Defence of Verdict.

Professor Schueking's Statement.

LONDON, April 4.

Professor Schueking, Chairman of the German Commission which has been investigating the murder of Captain Frayatt, in a lengthy statement defending the verdict, makes a number of striking admissions showing that if the Commission is representative of Germany of to-day, the Germans are utterly unrepentant of their foulest deeds during the war. Despite admissions that the American Embassy urged the appointment of a defending counsel, which was backed up by the German Foreign Office, that Captain Frayatt's log book was not consulted, and that military regulations permit of a speedy execution of the death sentence only in cases of open field warfare, whereas the trial occurred in Bruges, where there was no open field warfare, and after eighteen months had elapsed since the deed Professor Schueking declares that no exception to the proceedings can be taken.

Dictator of Hungary.

Arrived in Munich.

LONDON, April 4.

BERLIN.—The "Deutsche Tageszeitung" reports that Bela Kun, who is the virtual dictator of Hungary, has arrived in Munich accompanied by a large suite.

Increase of Communist Influence.

LONDON, April 4.

BERLIN.—The events in the strike in the Ruhr District show that Communist influence has greatly increased among the miners considerable over half of whom are now on strike. The "Vossische Zeitung" states that one of the main conditions governing resumption of work is adequate food supply.

Bavaria Negotiating with Russia.

LONDON, April 4.

BERLIN.—Munich newspapers declare that the Bavarian Government is negotiating with Russia with a view to the formation of an alliance. The reasons given are uncertainty regarding food-stuffs from the Allies and promises of Russian grain.

Pandit Malaviya Resigns.

His Imperial Council Seat.

ALLAHABAD, April 6.

The Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya has resigned his seat on the Viceroy's Council and has addressed the following letter to His Excellency:—Having given the matter my most anxious and careful consideration, I regret I have been driven to the conclusion that in view of the attitude which the Government considered it necessary to adopt in the matter of what is known as the Rowlatt Bill and the proceedings of Council in relation thereto. I ought not to continue to be an additional member of the Council as it is constituted at present. I therefore beg respectfully and with deep regret to resign my office as such member.

National Protest Day.

Demonstration in Bombay.

BOMBAY, April 5.

The Satyagraha Sabha, Bombay, has issued a notice that to-morrow (Sunday) is to be observed as a day of humiliation and prayer and also of mourning owing to the Delhi tragedy. Demonstrators have been enjoined that the behaviour of mourners should be worthy of the occasion. There should be no talking, no noise, and absolute silence should prevail when the demonstrators have their bath in the sea between 7 and 8 in the morning, and then form a procession to go to Madho Baug to attend the meeting. At the meeting, there should be no demonstration made by cheers, applause, etc. No pressure of any kind whatever should be put upon those who do not fast or suspend work, and those not participating in national mourning, should be left absolutely undisturbed. The notice further points out that it is the duty of the demonstrators to obey and carry out all police instructions, as it is as yet no part of the movement to offer civil disobedience against police orders that may be given in connection with the demonstrations and processions organised by the Satyagraha Association.

Farewell to Sir M. O'Dwyer.

Punjab Chiefs' Party

LAHORE, April 5.

A farewell garden party was given this afternoon by the members of the Punjab Chiefs' Association to Sir Michael O'Dwyer at the grounds of Hon'ble Khan Zulfikar Ali Khan's residence. There was a large and distinguished gathering of Europeans and Indians, among those present being Lady O'Dwyer, Sir Henry Rattigan, Chief Justice, the Hon'ble Sardar Sunder Singh Majithia and a large number of Sardars, officials and non-officials. Khan Zulfikar Ali Khan read the farewell address. In reply, Sir Michael O'Dwyer said:—"Five-and-a-half years ago I told you that nothing would give me greater pleasure than to assist the landed aristocracy of the Punjab by all legitimate means to retain its traditional position and to regain it where lost. I have done what I could to redeem that promise, and I am glad that I am leaving to Punjab aristocracy even more loyal supporters of the Government than ever before, stronger in material resources and better equipped to fill the important role to which their traditions and services entitled them for development, constitutional, social and administrative, which the future has in store for the province." Refreshments were then served and the party dispersed after spending an enjoyable evening.

Passive Resistance.

Trouble in the Camp.

BOMBAY, April 5.

Some difference of opinion seems to have arisen in the "Satyagraha" (passive resistance) Sabha. Mr. Jamnadas Dwarakadas, Mr. Kanji Dwarakadas and Mr. P. K. Telang, three members, seem to favour the view lately expressed by Mrs. Besant with regard to "Satyagraha," and it is stated that they wrote to the Sabha expressing their desire to withdraw their signatures to the vow. On enquiry to-day it appears that Mr. Jamnadas Dwarakadas has not withdrawn his name from the list of signatories to the vow which he at one time wished to do.

Rangoon Rice Market.

RANGOON, April 5.

The rice market was again dull to-day, big and small mills doing no business. Speculative transactions were done at Rs. 329 April, and Rs. 334 May. The Secretary of the Export Association has received a telegram stating that no sales will be made as the Controller will cancel the license. Paddy is quoted at Rs. 125-126 rail and Rs. 130-132 boat, but these are controlled prices. It is said that Rs. 136 is paid under jungle, where the basket is 52 pounds, as against the 46 pound baskets standard in Rangoon.

Strike Extending.

LONDON, April 3.

BERLIN.—The strike in the Ruhr District has extended to Krupp, about 120,000 are now on strike. The miners in the Hambrn District are joining the strike movement bodily. The Ruhr mining delegates have ordered cessation of work, of keeping the pits in working order on the 10th instant. Consequently flooding is apprehended.

The Rowlatt Bills.

An Explanation.

SIMLA, April 5.

The following "Communique" has been issued:—There is reason to believe that misleading accounts of the effect of the Anarchical and Revolutionary Crimes Act (commonly known as the Rowlatt Bill) are being circulated among the more ignorant sections of the population. Thus, in Delhi, it is reported that large sections of the populace believed that the Act empowered any Police officer to arrest without a warrant any three Indians whom he may see engaged in conversation, and to enter any house without a warrant any house. These beliefs, seriously propagated by evilly disposed persons and allowed to pass uncontradicted by others, doubtless, account largely for the high state of excitement prevalent among the crowds that came into conflict with the Police and Military at Delhi on the 30th March with fatal results. It is hardly necessary to state that the Act contains no provisions of the nature indicated; it confers no powers of arbitrary arrest or search on the Police, and the only reference it contains to arrest or search is in Section 34 (1), which authorises the arrest on the written order of the Local Government of a person where there are reasonable grounds for believing that he has been or is concerned in certain serious offences in any area to which Part 3 of the Act has been extended. The same Section permits the search under similar authority of any place in such area believed to have been used by such person for any purpose connected with an anarchical or revolutionary movement. No part of the Act is, as yet, in force, nor can any part be brought into force within any Province or area unless and until the Governor-General-in-Council is satisfied that anarchical or revolutionary movements are being promoted in such Province or areas.

Precautions at Lahore.

LAHORE, April 5.

In view of the possibilities of disturbances in Lahore, to-morrow, the "C. and M. Gazette" understands that the authorities have taken all necessary precautions. The meeting of Municipal Commissioners and Honorary Magistrates, on Friday morning, was addressed by the Deputy Commissioner, Mr. Fyson, and Senior Superintendent of Police, Mr. Broadway, who impressed on these gentlemen their responsibilities as leaders of the people and exhorted them to keep order in their "laqhu." Mr. Fyson also saw the Headmasters of Schools and Principals of the Colleges on Friday afternoon and instructed them to warn their students of the consequences of any disorders. The promoters of the Bradlaugh Hall meeting were also seen by Mr. Fyson on Friday and they agreed to abide by the instructions laid down. These are that no forcible opening of shops or interference with traffic is to be permitted on Sunday and that no processions are to be held.

Three Indians Interned.

Under Defence Act.

LAHORE, April 5.

The "Civil and Military Gazette" has published the following in its afternoon edition.—Orders under defence of India Act has been issued on Dr. Sifud-kitchlew, Bar-at-Law, Swamy Anubhavanand and Pandit Kotumal of Amritsar confining them to the limits of Amritsar city. They are further prohibited from attending or speaking at any meeting and from communicating to press any matter.

Recommendations of Public Services Commission.

Government of India Despatch.

ALLAHABAD, April 5.

The "Pioneer" understands that the Government of India despatch on general recommendations of the Public Services Commission will be sent home shortly and the Government's views on the detailed recommendations affecting each separate service will follow. The report as a whole obviously relates to the condition of affairs which no longer exists. Improvements in the pay of the police and Indian Medical Service have already been announced, but the outstanding consideration is that the whole situation has been revolutionised by the publication of the reforms scheme.

Raga Bhimm Shadja.

A Paper Read.

POONA, April 5.

Mr. K. B. Deval, Secretary, Philhamonte Society western India, read a paper in the new Poona College on the Raga Bhimm Shadja on the evening of the 3rd instant. The Hon'ble Mr. Covernton, the Director of Public Instruction Bombay, Mr. Percival I. C. S. District Judge Poona, Sirdar Mahandale, Sardar Muzumdar professors Kelkar, Phadre, Athavale and other gentlemen of the town were present. In the discussion which followed Mr. G. J. Agashe pointed out that the old Bhimma Shadja Raga of Bharate and the Raga suggested in the phrase Bhinnaki Kritya Shadja Raga were identical and that the formations of the latter merely marked a new practice of introducing the Panchana which was totally excluded by the Bharata in his Jati and so the antiquity of the Raga was proved. The discussion closed with a few three remarks by the Director of Public Instruction on the valuable research work carried on by the society.

The Jail Commission.

Reform of Prison Administration.

ALLAHABAD, April 5.

The "Pioneer" believes Sir James Duboulay will be a member of the jail commission which is to enquire into prison administration with a view to bringing the Indian system up to modern standards. Among other members of the commission will be in addition to the Chairman, two Inspectors General of Prisons, a prison expert from England and two non-official Indians.

The Commissioner's will assemble in England and on completing their investigations they will proceed to the United States, coming later to India to draw up their report.

The Satyagraha Day.

Throughout the Country.

UNPRECEDENTED SCENES
DAY PASSED QUIETLY

Bombay.

BOMBAY, April 6.

Since the day break to-day the national protest day has been served throughout the Bombay city. Nearly all shops and all transports except railways, tramways and some bullock carts stopped working. The day is dry and sultry and despite this and other inconveniences a huge crowd assembled from the early hours totalling about a lakh who had their bath in Chaupaty and joined a mass meeting on the sands convened to protest against the Rowlatt Act. It was attended by all leaders of the movement including Mr. Gandhi, Mr. Hormiman, Mrs. Sarojini Naidu and many others. Mr. Jampad as Dwarakadas was the first to address the meeting and speaking on behalf of Mr. Gandhi pointed out that it was Mr. Gandhi's injunction that Swadeshi and this Satyagraha movement against Rowlatt Act should not be mixed up. He also pointed out the difference between boycott and Swadeshi. The former was a punishment born of resentment whereas the latter (Swadeshi) was the child of Satyagraha creed. Those wishing to take Swadeshi vow might come there on the 9th (Sri-ramanavami Day) and take the vow. Then a message from Mr. Gandhi was read out in which he referring to the Delhi incident said:—We have two authoritative versions of the episode. One was Swami Shradhanandaji attaining the people's version, the other was Government justifying the action of the local authorities. The two did not tally, they differed as to some main particulars. An impartial observer will regard both as partial statements. I beg of the popular party to assume for purposes of criticism the truth of official narrative but there are remarkable gaps in it amounting to the evasions of charges made against local authorities by Sanyasi Shradhanandaji. His statement was first in field and he was on the scene immediately after the shooting incident near the railway station. If the Government have sought co-operation of the natural leaders to regulate the crowd there would not have been any need to display or use of military force. Even if the official version was correct there was no justification to fire on the innocent people. The people were entirely unarmed and at the worst what would they have done? In any other place but India the police would have been deemed sufficient to meet an emergency of the Delhi type armed with nothing more than batons. He related how in 1897 at Durban a mob of 6,000 Europeans bent upon lynching an innocent victim threatened destruction of property worth £20,000 including lives of nearly twenty men, women and children and how a dozen police, though they would have been justified in calling military aid contended with the crowd themselves and succeeded in peacefully dispersing it. The Delhi crowd had not such intention of hurting anybody. It threatened to do nothing except as alleged it refused to disperse. The authorities could have peacefully regulated the crowd instead they have followed the customary practice of calling the military on slightest pretext. He did not want to labour on the point. It was enough the crowd hurt nobody and were neither overawed nor infuriated. It was a remarkable incident that people were sufficiently firm and self possessed to hold a mass meeting of 40,000 after shooting incidents and it covered Delhi people with glory. He has always emphasised that people who took part in the struggle against the Rowlatt Act will be self possessed and peaceful but he has never said that people will not have to suffer. Mr. Gandhi further said that to the Satyagrahis such suffering must be welcome. The sterner they were the better. They have undertaken to suffer unto death. Sanyasi Shradhanandaji has wired saying that 4 Mahomedans and 5 Hindus have so far died and that about 20 people were missing and 13 persons were in hospital being badly wounded. For Satyagrahis it was not a bad beginning. No country had ever risen no nation has ever been made without sacrifice and we were trying an experiment of building up ourselves by self-sacrifice without resorting to violence in any shape or form. That was Satyagraha stand-point the people case in Delhi was weak in that the crowd refused to disperse when asked to do so and demanded the release of the two arrested men. Both acts were wrong. It was arrest and imprisonment they sought for by resorting to civil disobedience. In this movement it was open to Satyagrahis to disobey only those laws which are selected by the Committee contemplated in the pledge. Before being able to offer effective civil disobedience we must acquire habits of discipline self control and qualities of leadership and obedience. Till these qualities were developed and till the spirit of Satyagrahis was matured large bodies of men and women, Mr. Gandhi said he had advised that only such laws as can be individually disobeyed should be selected for disobedience while disobeying certain selected laws it was incumbent on the people to show their law abiding character by respecting all other laws. Then two resolutions were passed one expressing sympathy with the people of Delhi and the other praying the Secretary of State to advise His Majesty to exercise the right of veto regarding the Rowlatt Act 2 and to withdraw the Rowlatt Bill. While the meeting was proceeding a number of Mahomedans came in procession and joined. After Mr. Gandhi's message was delivered a procession was formed in which all communities participated and proceeded to Maddhavabag to offer prayers after which the crowd dispersed. For the first time to-day, no distinction was made to allow Mahomedans and Parsis along with Hindus entrance within the precincts of Maddhavabag which is exclusively meant for Hindus. The processionists maintained the characteristics of nation protest and mourning. The crowd behaved in a very orderly manner thus imposing no extra burden on the police beside regulation of traffic. The Hindus and Mahomedans fraternised.

A ladies meeting was held in the afternoon which was addressed among others by Mr. Gandhi and Mrs. Sarojini Naidu, a large number of people observed fast.

Another Account.

To-day's demonstrations organised against the Rowlatt Bills by the Home Rulers with the help of Mr. Gandhi have to this evening, passed off with practically no trouble and have bulked less largely than most people seem to have expected them to do. The big event of the morning was the sea bath on the Chaupati sea face and it was said that three lakhs of people participated in it. The best estimates show that the number present was between five and ten thousand. The crowds not of course approach in size those that come out on Coconut day and were not big enough to prevent the usual morning strings of ayces coming out to bathe their horses. Trams ran as usual in the city. There were fewer back victories on the stands than usual. Some of the shops were closed but apparently great many more than are always closed on Sunday's. The majority were certainly open and this was specially noticeable in the great mill districts. This was a part of the town where anything might happen. The mills ordinarily close on Sunday, but were all to be working to-day because next Tuesday is a Hindu Holiday and they will have to close on that account. There was the danger that the workers of one or two mills might be persuaded to come out and might then try to make others do the same. The Government provided against this by importing troops to strengthen the police and to give a sense of security to those who had no desire to strike. The people know from their experience during the strikes two months ago that the troops come for no purpose except to prevent disorder. Consequently the mills opened normally. In one case the employees came out and marched to another mill and began to intimidate its work people. The police arrested eight of the mischief makers in this case and that restored quietude. Scudry other little episodes of the same kind probably occurred. A large Mahomedan meeting was to have been held in the Anjuman Islam Hall to protest against the Rowlatt Bills, but did not take place. Nobody passing through the town could suspect that anything out of the ordinary was happening.

Calcutta.

CALCUTTA, April 6.

The Satyagraha Day passed off quietly to-day. Almost all shops and bazars in northern part of the town were closed. In the afternoon a large crowd consisting of Hindus and Mahomedans numbering several thousands assembled on the maidan where several open air meetings were held. At the central meeting Mr. B. Chakrabarty presided. In the course of his speech Mr. Chakrabarty said that the King Emperor had the right to disallow any act passed by the Governor-General-in-Council. The Rowlatt Act was a fit case for the people to invoke His Majesty's Royal prerogative vested in him. Mr. Chakrabarty advised his countrymen to bear any insult any violence any suffering even unto death, without hatred, without resentment as brave men as martyrs determined to maintain truth at any cost. They were resisting the spirit of terrorism by soul force and by the Grace of God victory would be theirs. A resolution was unanimously adopted beseeching His Majesty the King Emperor to be graciously pleased to signify through the Secretary of State for India his disallowance of the said Act.

Simla.

SIMLA, April 6.

The Satyagraha Day was celebrated quietly in Simla to-day. There was no excitement. All the Indian shops including meat, vegetable and grain markets were closed. A crowded meeting was held in the evening in Edwards ganj (grain market) Rai Sahab Lala Pooran Mal, a leading banker, presided. Several speeches were made explaining the scope of the Rowlatt Act and the general effect of its operations. The following resolutions were adopted: (1) resolved that the Indian residents of Simla assembled in this public meeting, (2) enter their strong protest against the passing of the Rowlatt Act No. 1 of 1919 and condemn the utter flouting of Indian public opinion by the officials and regard this severely retrograde measure not only inopportune but wrong in principle and insulting to the whole Indian community (3) wholeheartedly admire the dignified opposition of the whole non-official Indian element in the Imperial Legislative Council to this lawless law. (2) Resolved that a copy of the above be cabled to the Right Hon'ble the Secretary of State for India and communicated to the press.

Prayers were offered the audience standing, that His Majesty the King Emperor and the Secretary of State might not give assent to the law.

Allahabad.

ALLAHABAD, April 6.

The Satyagraha day was celebrated quietly in Allahabad up to the time of wiring. In anticipation of the closing of shops the civil station residents had provided themselves against to-day. This morning, naught of tinea gharries in churches was very noticeable. Shops were closed from early morning and Satyagrahis were going about the city barefoot with crepe wound their arms. Prayers will be offered at noon to-day for those killed at Delhi.

A mass meeting will be held this evening with Pandit Madan Mohan Malaviya in the chair.

Poona.

POONA, April 6.

A meeting was held this evening in the Sarvajnik Sabha Hall in connection with Satyagraha day at which several resolutions were passed. The shops in native town remained closed during the day in observance of the day of mourning. At the meeting which was presided over by Professor S. M. Paranjpye Messrs. Karandikar Bhat Kadeshastre Patwardham Patdar and others spoke on the Rowlatt Bills and incidents at Delhi. Three resolutions were voted. The first condemned the passing of the Rowlatt Bill No. 2 into law in the teeth of non-official opposition and called on the Hon'ble the Secretary of State to advise His Majesty to veto the measure. The second resolution protested against the firing on innocent people at Delhi and urged the Government to hold an open inquiry and bring the offenders to justice. The third resolution expressed sympathy with the families of those killed in the firing than took place at Delhi.

Bangalore.

BANGALORE, April 6.

With the exception of a few playcards here and there urging the people to observe Satyagraha day, there is no activity or observance in that connection either in the C. and M. Station or in the Bangalore City to-day.

Lahore.

LAHORE, April 6.

The national protest day was observed in Lahore to-day (6th April). A representative found all business was suspended, and all shops were closed, without a single exception. No gharry or tonga were playing except some private conveyances belonging to raias. Some motor cars were seen running. At the request of a group of people they were vacated. At about 8 o'clock people began to be seen walking in groups with mourning badges on their left hands. People then began to collect in large numbers and by 9 o'clock there was a crowd of about two or three hundred people with Swami Servaram, a physician in a local charitable dispensary at their head. This crowd began to proceed towards the city from the mall with shouts of Mahatma Gandhiki Hai "Mr. Mahomed Ali Mr. Shaikat Ali Ki Jai" "Lala Lajpat Rai Ki Jai", "Mahatma Shradhanand Ki Jai", "Mr. Tilak Ki Jai". As the crowd proceeded towards the city it began to grow in numbers and when it reached the Dabbi Bazar the principal market in the city the crowd swelled to thousands. Other groups of people who were waiting here now joined the main crowd and the whole body then marched towards Mochi Gate with shouts of "Hindu Musalman Ki Jai" "Mahomed Ali Ki Jai". People who were waiting on roofs of houses and windows joined in the city. All people now took off their caps, and pagris from their head and began to express their mourning by beating their breast with cries of "Hai Hai" the customary mourning cry of people in the Punjab. There was a tremendous noise of beating of breasts with shouts of Rowlatt Bill "Hai Hai" and some people were seen actually in tears. Men, women and children came out of their houses to witness the scene. The crowd had now increased to several thousands and proceeded with cries of "Hai Hai" beating their breasts towards Anarkhali Bazar. On the way several people read poems condemning the passing of the Rowlatt Act and in one place a printed copy containing the provisions of the Rowlatt Bill was burnt before the crowd with tremendous cheering. Up to this time the crowd was passing peacefully but when it came near the King Edward Medical College in order to proceed towards the Mall the Senior Superintendent of Police on horse back accompanied by several mounted Indian Sub Inspectors prevented it from proceeding towards the Mall. Some of the men who were in the front line of the crowd assured the Senior Superintendent of Police that they would not create any disturbance and had requested him to allow them to proceed. The Senior Superintendent of Police said that he would not allow the crowd to proceed towards the Mall. A few minutes elapsed during which time the crowd had come in front of Mool Chands Shop, near the Forman Christian College, and Cavalry and mounted Inspectors of Police with their officers had arrived. The Cavalry guarded the road towards Mall and practically closed it from all sides. The crowd were shouting wild cries of "Proceed" but they were asked to return and not to proceed. It seemed that the crowd was not prepared to obey the orders of the Police officers when Lala Duni Chand, Barrister-at-Law and Dr. Gokal Chand Narang, Barrister-at-Law, arrived on the scene and co-operated with the police and appealed to crowd to return towards the city. Discussion went on for some minutes, and Dr. Gokal Chand Narang once more appealed to the crowd to go back to the city and throw away his cap at the feet of the crowd and said with a loud voice "Gentlemen if you love your country you should go back towards the city." The appeal had effect, and Dr. Gokal Chand Narang mounting on a horse led the crowd towards the city. The crowd followed him and began to disperse gradually. While these things were going on two armoured cars had arrived with machine guns who slowly pressed the crowd and took them towards the city. It is said that during this disorder four people were arrested by the police, but they were subsequently released. By 1-30 p.m. the crowd had dispersed to different direction and calm was restored. The Cavalry and armoured cars are waiting in Gol. Bgh. Thousands of people are proceeding towards the Bradlaugh Hall to attend the protest meeting to be held in the evening. So far as is known no one was wounded and no serious consequences had followed.

Another Account.

After the crowd was dispersed with the help of Military, the armed police and the armoured motorcars, a very large number of people who were all observing fast went to Bradlaugh Hall and began to occupy seats from 2 P. M. The protest meeting which was to take place at 5 P. M. began earlier as by 4 o'clock The Bradlaugh Hall was packed to its uttermost capacity, every inch of available space. So fully was the Bradlaugh Hall that three different overflow meetings took place at the adjoining grounds outside the Hall. The crowd outside was as large as inside the hall. One could see nothing but a mass of humanity on all sides. There were present educated, uneducated, old and young Hindus, Musalmans, Christians, Parsis, Villagers, Tongawallas coolies, Chakodars and all classes of people. It was an unprecedented and unusual sight. According to popular estimate the gathering inside and outside the Hall was between sixty to seventy thousands. Pandit Rambhuj Dutt Chowdhury, B.A., LL.B., pleader, High Court presided inside the Hall and outside three gatherings were addressed by different batches of speakers. Pandit Rambhuj Dutt in opening the meeting made a long speech in Hindi explaining to the people the real meaning of passive resistance, he asked them to be prepared to bear all sorts of sufferings and troubles which passive resistors would have to face in the struggle. He repeatedly reminded them never to use physical force or resist any provocation actively or resort to violence, but to develop their spiritual and soul force in order to face all sorts of struggles. He then moved the following resolution. This mass meeting of citizens of Lahore, assembled after observing a day of fasting and prayer and universal stoppage of all kinds of business solemnly declares that Rowlatt Bill which was passed into law at the last session of Indian Legislative Council in the teeth of solid non official opposition both in council and outside it, violates the

Delhi.

In Andhradesa

Peddapalem.

Guntur.

Bezwada

Ellore.

Rangoon.

Associated Press Explanation.

Famine Conditions. Relief During the Week.

H. E. H. the Nizam's Birthday.

Situation in Egypt.

Real Improvement Perceptible.

(తొమ్మిది) గల చిహ్నము

అంధమున తొమ్మిదివ్యాఖ్యానములు గలవు

మహాకయాలారా! భగవద్గీతల గంభీరసాధారణమును
లోకమునకు కంకర రామానుజాద్వాచార్యులు మహాభాష్య
మలమూలమున వెల్లడిచేసిరి. సంస్కృతమునందు గల భాష్య
ములు దురవగాహనములుగ నున్నవి. ప్రజలు గీతామృతమును
నులభింపగ గ్రహించి కాంక్షీరస మనవరం బగుచున్నది.

శేషించిన 6 అధ్యాయములను హరించుటకు నాకు శక్తి లేక
యన్నది. ఈ యాఱధ్యాయములను బూర్తి యగుటకు ను
మారు రెండువేలరూపాయలు పట్టును. ధార్మికులగు ధన
వంతుల సాహాయ్యమువలననే ఈ సహకార్యము నెఱవేఱ
వలయును. కావున, మహాశయ లంఢలు నిది సంపూర్తి నొందు
నట్లు తగుసాహాయ్యము గావించి ఖగవత్ప్రీతికిఁ బాత్రుల
కావలయు నని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ శాస్త్రసిద్ధికి ఏబదిరూపాయలకుఁ దక్కున లేక
సాహాయ్యము చేయువాడు పోషకులుగా గణియింపఁబడు
దుడు. వారలకు ఈ గ్రంథము సమగ్రమయిన ప్రతి యొకటి
లభించుటయే గాక ఈ భగవద్గ్రంథము సంపూర్ణ సౌఖ్యమున
నుకృతము కీర్తి లభింపఁగలదు. కావున ధార్మిక ప్రభువు
లందఱు ఏతద్విషయమయి యథాశక్తి తోడుపడవలయు నని
యును, నాయుద్యమము సఫలము చేయవలయు ననియును శ్రీ
కృష్ణపరమాత్ముని వేడుచున్నాను.

19-3-1919. చదలువాడ సుందరరామకృష్ణులు
చక్రపురి. ఇల్లు భవద్విభేదానంద,
చాళిపేట వదాను

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున
వెలకుదొరకు పు సకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపత్తురాలి సంచికలు.

అనేక చిత్రివిల్లి ప్రభుత్వములలో నిండియుండును.		
మొదటి సంచిక	కల ప్రతి 1-కి	1-0-0
రెండవ	" "	1-0-0
మూడవ	" "	1-0-0
నాల్గవ		(ప్రతులు లేవు)
ఐదవ	" "	1-0-0
ఆడవ	" "	1-0-0
ఇందు విరోధా మహాసంఘాసన చరిత్రయు విశేషముగను.		
ఏడవ సంచిక	కల ప్రతి 1-కి	1-0-0
ఎనిమిదవ	" "	1-0-0
తొమ్మిదవ	" "	1-0-0

6, 7, 8, 9 సంవత్సరాలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రామ విషయములు సంక్షేపముగా చిత్రపటములతో నూడికెడి యున్నది.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యావ
స్థాసముఖ, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యావస్థాస
ముఖ, వీర్ల చిత్రికటముఖ, చిత్తు తీర్థాచరము
గురుజానముగా చక్కని శైలిలో నెడ్డలక్షరము
లతో ముద్రింపబడి యున్నది. కల. పరి 1-3 1-8-0

3. ఆంధ్ర సర్వ శాఖల : విద్యా పన్ను తీ.

ఇది కిరి నూత కట్టమంది రామలింగా రెడ్డి
గారి ఖరచితము లె
0-4-0

4. ఆత్మజిజ్ఞాస.

దయ్యముల నద్వైతమును గురించిన కాశ్రి
యచర్చ. పా. జగన్నాథస్వామి టి ఎ. గారి విర
చితము. కల 0-8-0

೧. ಸಾರದಾಂಜಿ.

సంఘము రాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందు చూపబడినది. ఇది (క్రి) ధర్మబోధిని యను
శాటికము వెల 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏదరికముల చక్కని నాటకము. శోభ
లై కేకటరమణ రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ
బడినది కలె. 080

చిరునామ:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పాస్టా బాక్సు 212 మద్రాసు

మద్రాసు శాసనసభ

చతుర్థ సమావేశము.

ఆర్థిక వట్టి చట్టములు.

ఈ దినమున మద్రాసు శాసనసభ యందలి 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను.

మా॥ పితాపురము రాజాగారు.

నేను ఈ ఆర్థిక వట్టికను విమర్శించునపుడు, విద్యా విషయములలోను ఇతర విషయములలోను ప్రభుత్వము చూపిన ఉదారభావమునకు నేను సంతోషించుచున్నాను. మా జేశము నందు విశిష్టతలములు విశేషముగా కావలసియున్నది. ప్రతి గ్రామములో ఒక్కొక్క విద్యాలయము ఉండవలయును. కాకినాడలో నున్న ఆరువట్టి వృద్ధిశాల గోరుచున్నాను.

విద్య.

గత సంవత్సరములకుంటే ఈ సంవత్సరము విద్యాభివృద్ధి హెచ్చుగా నున్నది. ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగా గరవవలయును. అప్పటికే జేశములో విజ్ఞానము పరిష్కరము. జేశమునందు వేలకొలది పాఠశాలలును, విద్యాభివృద్ధియును గలుగునట్లు చేయు గోరినాను. శ్రీలక్ష్మీపాఠశాలలు జేశమునందు చాల తక్కువగా నున్నవి. కాకినాడ పట్టణమున నొక బాలికాపాఠశాల కలదు. ఆ పాఠశాలను ఉన్నత పాఠశాలగా మార్చుటకు వీలగును ఇట్టి ఉన్నత పాఠశాలలు బహుశం ఖ్యలు కావలసియున్నవి. కొన్ని పాఠశాలలో బాలరు, బాలికలు కలసి విద్యను పఠించుట జరుగుచున్నది. కాకినాడ పట్టణమున బాలికా ఉన్నత పాఠశాలను నిర్మించి గోరుచున్నాను. శ్రీలే విద్య గరవవలయును. దీనికి శ్రమకాలములందు తణిఖీ చేయుచుండవలయును. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వముల సభ కధ్యక్షులు ఆంధ్రలే యుండవలయును. ఆంధ్ర భాష తెలిసిన ఆస్య భాషావలంబునని అధ్యక్షునిగా నియమించిన జేశ భాష ఆంధ్ర మొందును.

పరిశ్రమలు

ఈ విషయముపై ప్రభుత్వమువారు చాల భాగము సహాయము చేయుచున్నారు. కొన్ని పట్టణములందు ప్రతిశ్రమలకు తగిన సౌకర్యములు చేయబడుచున్నవి. పారిశ్రామికాభివృద్ధిని జేయునపుడు బాలరు కార్మిక స్థితిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసికొనవలసియున్నది.

మద్యపానము.

మద్యపానము మద్యపానముల దుకాణములు చాల నజీరు చాల భాగము తగ్గినవి. ఇందుములమున ఆదాయమును తగ్గియుండును. ఈ త్రాగుబోతు దురభ్యాసమును అంతమొందునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేసు గోరుచున్నాను.

పురపాలక శాసనము.

(ఎ) ఇంటిపన్ను.

పురపాలక విషయముపై ప్రభుత్వమువారు తిరుగ నొక సారి అందలి నిబంధనలకు ఆలోచించెనది నేను తలచుచున్నాను. ఇంటిపన్నుల సమస్య చాల విషయముగా నున్నది. ప్రభుత్వము వారు దయార్థి వృద్ధులకుతో చూడ గోరుచున్నాను.

(బి) శ్రీల వోట్లు.

శ్రీలను వోట్ల నియమలకు పురపాలక చట్టమున ఆమోదింపబడెను. ఈ విషయముపై ప్రభుత్వమువారు యందుజాగ్రతను తీసికొనవలసియున్నది.

అనాధ శిశువులయము.

ఈ జేశమున అనాధ శిశువులయములను, బీదవాండ్రు వసతిగృహములను నిర్మింపవలసియున్నది. ఈ విషయముపై ప్రభుత్వమువారే కాక ప్రయుజేటు ధనవంతులునుగూడ, ఈ విషయమును నెరవేర్చుదురు. తక్కువ ఈ విషయములను ప్రభుత్వము వారు దయార్థి వృద్ధులకుతో జూతురని నేను తలచుచున్నాను.

నిమ్మ జాతులు.

నిమ్మ జాతుల విషయము ఈ జేశములో చాల విచారకరముగా యున్నది వారికి విద్యాగంధములేదు. పట్టి పాఠశాలలో వారు విద్యను నేర్చుకొనుటకు వీలులేదు. వారి విద్యాభివృద్ధికి ఉచిత పాఠశాలలు నిర్మించి వారి అభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు సహాయపడ గోరుచున్నాను.

జమీందారి లాండు ఆక్యుయెక్టు సవరణనుకోరుట.

ఈ చట్టమునకు జమీందారులకు చాల నష్టము కలిగినది. జమీందారులకు సౌకర్యములు కలుగుటకు ఈ ఆక్టును సవరణ చేయ గోరుచున్నాను.

(5-వ పేజీ తరువాయి)

దిగా నుండవలసింది. దైవ ప్రాతినిధ్యముచేత ఈ రౌంటుచట్టమునకు విచారకరముగా యిచ్చుట మనము సమాజేశమునకు తలపించెను. నేను యూరపుత్తు ఖండమునకు వెళ్లితిని. ఆంగ్ల జేశమునకు వెళ్లితిని. మన చక్రవర్తి చక్రవర్తి పత్తిను లతో ముట్టాడితిని. వారు భారతీయుల యెడలను, భారతీయు సమకాలినులను సానుభూతి చూపిరి. చక్రవర్తిగారి ఏజంటు లొందరు ఈ శాసనమును చేసిరి. మనము వారికి మనభావలను తెల్పుట మనకర్తవ్యము అని హెచ్చరించుచు ప్రజల కంత్యంత ఆనందమును కలిగించునట్లు నువ్వనకించిరి.

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు గారు ఆధ్యక్షులకు మదనము లప్పించిరి.

గాంధీ మహోదయని పురులు జేవదాను గాంధీగారు హత్యగిరిము సాడిరి.

ఆంధ్రుల యువన్యాస వేదిక

జేమరపు రామరామ పంతులుగారి ఆధ్యక్షత్వంపై అచట నే సభ జరిగెను. వేలకొలది ప్రజలు వచ్చిరి. గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తమరావు గారు మున్నగువారలు సత్యాగ్రహ చక్ర దీక్ష, గాంధీ మహోదయని సంజేశము, దాక్టరు నుబ్బిమణ్ణ అయ్యకు సంజేశమును పులిసలకు విప్రులుగా తెల్పిరి. పులిసలకు త్యాగమును తెల్పిరి.

మూడవ వేదిక

టి.వి. వెంకటరామ అయ్యగారు ఆధ్యక్షుల కవహించిరి.

నాలుగవ విభావేదిక

పదవంతు పిల్లగారు ఆధ్యక్షుల కవహించిరి.

ఐదవ వేదిక

ఇచట శ్రీలు సమాజేశ మైరి. గడ్డె రంగయ్యగారు ముగారు మున్నగు వారలు ఉపన్యసించిరి.

ఈ సత్యాగ్రహ సభా చర్యలపై 1-30 నిమిషములకు పూర్తి కడమొక్కెను.

బెజవాడ పాదుల సత్యాగ్రహము

నిమ్మటిదినము బెజవాడపాదుల లక్ష్మణోత్సాహముతో సత్యాగ్రహ ప్రకటన గావించిరి. హిందువులు, మహమ్మదీయులు; పార్సీలు, కర్ణటులు కూడీలు తదితరకర్ణటులును చాల సంతోషముతో బెజవాడపాదులతో పరిపూర్ణ యత సత్యముతో పరిచేసిరి. పార్సీలపై యు మూడుబడిసిరి. కాఫీ హోటెల్లు, సోదాకొట్లు, తరులపాడు దుకాణములు అన్నియు దినమెల్ల ఆగిపోయినవి. ఉదయము ఊరేగింపు ఉత్సవములు రెండు భజనలతో వీధులన్నియు తిరుగ సాగినవి. జను లక్ష్మణోత్సవముతో గుంపులుగుంపులుగా ఉత్సవమున జేరిరి. వేలకొలది జనులు కృష్ణానదిలో స్నానముజేసి కాసనములను రద్దు చేయవలసిన దనియు, హిందూజేశము మరల విశేషాభివృద్ధి జెందవలయు ననియు సత్యంకథ క్రిపురస్వరముగా జేవాలయులందును, మనీసులందును దైవప్రార్థన జేసిరి. మహమ్మదీయుల కర్తవ్యము మధ్యాహ్నము 12 గంటలపుడు వెదనధ జేసిరి. వేలకొలది కుటుంబములు దినమెల్ల ఉపవాసముచేసిరి. నగరమందలి అన్ని విధములకు వ్యాపారమును ఆపివేయబడెను. సాయంపుడు మునుపనున స్కూలుల కెదురుగ నుండుమైదానమును వెదన సభ జరుపబడెను. ముహూ 500 మంది జనులు సభకు విచ్చేసిరి. మందరరామ కాశ్రీగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. బెజవాడలో నింత వెదన సభ ఇదివరకెన్నడును జరిగి యుండలేదు. పండితులు వర్తకులు, రయితులు శ్యామవారులు ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. సభ మూడుగంటల నేపు జరిగెను. రాత్రియు కాసనమును రద్దు పరచవలసి నదని జార్జి సార్వభౌముని ప్రార్థించి గోరుచు

గ్రామోద్యోగులు

జమీందారులకు గ్రామోద్యోగులమీద ఏమియు అని కారము లేదు వారిపట్ల పరులు సరిగా జరుగుటలేదు. వారు విశేష శ్రద్ధతో జమీందారుల పనులమీదజూడరు. ఈ విషయమును ఖిర్వాడుచేయుటకు ప్రతిసారియు జిల్లాకలక్టరు దగ్గరకు బోకులసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టి బోకులను జమీందారులు పొలుగాకుండ, గ్రామోద్యోగులమీద ఎక్కువ ఆధికారమును గోరుచున్నాను.

రాజకుమారుల కళాశాల.

ఈ రాజధానిలో రాజకుమారులకు ఉన్నతవిద్య సభ్య సింతుటగాను రాజకుమారు కళాశాలను నిర్మించుటకు కృతి జ్ఞతను తెల్పుచున్నాను. ఈ కళాశాలలో అసమానమగు విద్య అభ్యాసముగరవబడును. రాజకుమారులకు విశేషలాభకరము.

ప్రధానమంత్రిగారికి తండ్రివార్త సంపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. మహాజను నోకవాని సంపుటకు నూడ బారు తీర్మానించిరి. దినమెల్ల నెచ్చట నెట్టి యల్ల రేవంద నెమ్మదిగ కడచెను.

గుంటూరు ఉత్సవము

గుంటూరు, ఏప్రిలు 7:—ఇచ్చట నిమ్మటిదినము సత్యాగ్రహ చక్ర మాచరింపబడెను. వందలకొలది జను లుపవాసముండిరి. దుకాణములన్నియు మూసివేయబడినవి. హోము రూలు లీగు నుండి వెదన ఊరేగింపు ఉత్సవము బయలుదేరి ముఖ్యములకు వీధులవెంబడి పోయెను. రాత్రి టుకాసముల నువసంహరింప గోరుచు సనేక జేవాలములు లందు ప్రార్థనలు చేయబడెను. సాయంకాలము వెదనహిరంగ సభ జరుపబడెను. కొండ వేంకటప్పయ్యకుంతులుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. కాసనమును రద్దు చేయగోరుచు చక్రవర్తిగారికి తండ్రివార్త పంపబడెను.

వెదన పాలెము

మంగళగిరి, ఏప్రిలు 7:—హోమురూలు లీగువారి ప్రాపున తెనాలి తాలూకా వెదనపాలెము గ్రామమున సత్యాగ్రహ ప్రకటన మాచరింపబడెను. ప్రజలు మహాత్మాగాంధీ పటమును వీధులవెంబడి యుత్సాహముతో దిగిపసాగిరి. కొంతమంది ఉపవాసముజేసిరి. ప్రజలు కోపావేశులగుచున్నార గాన కాసనము రద్దు చేయవలసినదని చక్రవర్తిని గోరవలసినదని ప్రధానమంత్రిగారి తండ్రివార్తను తీర్మానింపబడెను.

అలహాబాదు

అలహాబాదు, ఏప్రిలు 8:—సత్యాగ్రహ చక్రదినము నెమ్మదిగ కడచెను. దుకాణము లన్నియు మూసివేయబడునని యందుగనే తెలిసికొని సివిలు స్టేషను నివాసులు కలయు వస్తుసామగ్రిని కొనుక్కొనిరి. నేటియుదయము నుండియు దుకాణములు మూసివేయబడినవి. సత్యాగ్రహముల పాదముల కేమియు తొడుగకుండ ఊరేగింపు ఉత్సవములకవహించిరి. ఢిల్లీలో చంపబడిన వారి యాత్మకాంతిశిఖర ఒంటికంట సమయమున ప్రార్థనలు చేయబడెను.

సాయంకాల మొకవహిరంగసభ జరుపబడును. మదన మోహన మహోదయగారు సభాధిపత్యమును వహించెదరు.

సత్యాగ్రహ ప్రతాచరణము

జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు తిలాంగుగారల నింతచర్య

బొంబాయి, ఏప్రిలు 8:—సత్యాగ్రహసభలో అభిప్రాయ భేదము లుదయించినట్లున్నది జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు, కాంజీవార్కదాసు, పి. కె. తిలాంగుగారలను ముగ్గురుక ఇటీరల బెసంటుగారు సత్యాగ్రహమును గూర్చి చెప్పిన అభిప్రాయముల నంగీకరించి తాము ప్రతిజ్ఞ నుండి తమ సంతకముల నుపసంహరింప గోరుచు సభవారికి వ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది. నేను నిజమొకరకని పరిశోధించిచూడగా జమ్నాదాసు ద్వారకదాసు గారు తమ సంతకము నుపసంహరించు కొనలేదని తెలియుచున్నది. వారెట్లుచేయుటకదికరలో కలది యుండిరి

అనామదాబాదు యంత్రకాలము :—వారయరోజుల నుండి చాలయంత్రకాలలలో పని నిలచిపోయినది. నేతపని వాండు మరల 100 కి 12½ కంటున హెచ్చు చేరవలయున కోరిరి. నూలు వడవ వారుగూడ హెచ్చుచేరవలయున కోరి సమ్మెకట్టిరి. ఈ నెల 16 లేదని 18 యంత్రకాలలవారును స్మెకట్టిరి. ఇట్టి తొందరలు కలుగకున్నదని వారి అధ్యక్షుడు అంబాలాళు సరభాయిగారు యంత్రకాలా స్వాముల సంఘము వారికి చాలకాలము క్రితమే తెలిపిరి.

వెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

S.C. 756/1918

వాది:—టి. కదంబరెరావు సా॥ కల్యాణదత్తం.

ప్రతివాది:—కంటి రంగప్పకొమారుకు కె. రంగప్ప సా॥ బెంగుళూరు.

వాది ప్రతివాదివై పోసోటు బాబుకు మొత్తం రూ 60-0-0 లు. రాబట్టుకొను దావాదేసి పుంటున్నాను. సదకు నెంబడు వాయిదా 15-4-1919 లేద ఉన్నది. ఆదాను త్రితి వాది కోర్టుయెదుట హాజరుకానియెడల ప్రతివాదివై యాక్స్ పార్ట్ గా తీర్పు కాబడును.

H. VENKOBARAO,
Pleader for Plaintiff.

4165, మూసాఖాన్ బజారు, శికింద్రాబాదు.

బందరు వార్తలు.

కాలమానము.

(మా స్వకీయవిలేజు యొద్దనుండి)

బందరు, ఏప్రిల్ 2: — ఇచ్చట వేసవి ప్రారంభమై నది, గాడ్గులు మెండుగా వీచుచున్నవి. కొత్తగా నీగోడు పెట్టిన నీటిబురాయిలలో నుండి పానమోగ్యమైన నీరు ఇంక ను వచ్చుట లేదు. మంచినీళ్లయిబ్బండి పట్టణములో నచ్చట చచ్చట వారంభమగు చున్నది. కుళాయి నీయే డెంతవరకు పయోగకరముగానుండునో చూడవలసియున్నది. కిరసనాయల్ ఘోష్ట యింకను దగ్గలేను. మంచి పాతబియ్యము ధర చిన్న బస్తా ౧-కి ౫ ౧-కి ౫ వరకు నున్నవి. నేయి ధర ౧-కి ౫. ౨-౧-౦. ఆనరములు గూడ ప్రియముగానే యున్నవి. కూర గాయలు మాత్రము కొంచెము చౌకగా నున్నవని చెప్పవచ్చును. కిరసనాయల్ డ్రాసుమునకు దోడుగా ఆయనము ధర ౧-కి ౫ ౧-౦-౦ అగుటచే సామాన్యజనుల యవధి చెప్ప నలవి గాకున్నది.

లిఫిట్ చంద్రపాణిగారు

కడచిన సోమవారమునాటి యుదయము బండిలో క్రియంత బాబు వివేకచంద్రపాణిగారు సమీపవారముగా మా పట్టణమునకు విచ్చేసిరి. వీరికి రైలుప్రవేశనర్హత ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకాలలోని బాలభటుబృందము సగౌరవముగా స్వాగత మొసంగి బసలోనికి దీసికొనివచ్చిరి. నాటి సాయంత్రము ౬ గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాకాల లోటలో వేయూరి వేంకట నువ్వారావు పంతులుగారి యాజమాన్యము క్రింద పాణి గారు ఉత్తమపురుషపద్ధతిని గూర్చి గంటన్నరసేపు ఉపన్యసించిరి. వీరియపన్యాసమునకు నుండు జాతీయకీర్తన పాడిన తరువాత కోపల్లె మానుమంకరావు పంతులు గారు కళా కాల తరఫున పాణిగారి కోక చిన్నగన్నావకత్రీయను సమ ర్పించిరి. అందు పండ్లొందునంతవరకు క్రిందట పాణిగారి చివటికి వచ్చినపుడు జాతీయవిద్యను గూర్చి చేసిన యుపదేశ మే యీ కళాకాలారూపమున మూర్తిత్వము వహించిన దని యు తేకపితైకతత్వం లగు నిట్టి మహనీయుల యాకీర్వాన మునే యీ ప్రతిష్ఠాపన గోయచ్చుననియు వారి సహజ మధురవైలిలో జిత్రించి చదివిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారి యు పోవారత మైతరవారత పాణిగారు లేచి తన సన్మానపత్రము నకు బ్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తమ బంగారరాష్ట్రములో పెట్టిన జాతీయవిద్యల యములు భగ్గుము లగుటకును ఈ కళాకాల మెంపొందుటకును గల కారణములను తెప్ప చు తమ యుపన్యాస బహునికి దిగి పాశ్చాత్యుల ఉత్తమ పురుషపద్ధతికి నాదర్శము విహిత మనియు మనజేకపు ఉత్త మ పురుషాదర్శము ఆనుష్ఠిత మనియు మిక్కిలి మనోహర ముగా నుపన్యసించిరి. సుమారు 600 లేక 700 మంది శ్రోతలు సభ నలంకరించిరి. మరునాడు సంతకీరాది పండుగ నాటి యుదయమున ౫౦ 7-30 లకు కళాకాలలోనే “హిందూజేత పునరభ్యుదయము”ను గూర్చి మ. రా. రా. వారణాసి సుబ్రహ్మణ్యముపంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద సుమారు రెండు గంటల అవస్థించిరి. కడచిన యెబది సంవత్సరములనుండియు హిందూజేతములో జరుగుచు వచ్చిన సర్వప్రయత్నములను సారంభములో వివేచిగా బహుజేరినను తుదకు స్వరాజ్య ము రాజకీయోద్దయములో లీనమై జోయిన దనియు ఆదియే యుజ్జేతముయొక్క అభ్యుదయమునకు మూలకంద మనియు దిద్దిచిత్రిముగా చిలరలు పలరలుగా తమ సహజగంభీర వాక్కులతో చభిమల నానందపరమల గావించిరి. సుమారు వేయిమంది నభిమల సభనలంకరించిరి. పండుగనాటి సాయంత్రము ౫౦ ౬-30 లకు పురమందిరముయొక్క యావరణలో మ.రా.రా. శ్రీ, వల్లూరి సూర్య నారాయణరావు పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద “ప్రపంచస్థితి”నిగూర్చి రెండుగంటలసేపు మధురముగా నుపన్యసించిరి. సుమారు మూడువేలమంది ఆయా కరణంతయు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. ఆ యుపన్యాసము గడచిన పదిసంవత్సరములలోను తలవని తలంపుగా ప్రపంచ చరిత్రలో నెన్నియో మారిన పరిస్థితులు సంభవించిన మనియు అందుచే నికముందు లోకములోని ప్రతిజాతికిని, తనవ్యక్తిత్వ మును కాపాడుకొనుటకు ఆత్మసంరక్షణ, స్వయంసహాయములు ప్రభుత్వ రక్షణము లయ్యె ననియు ఈ సందర్భములో భవ హిందూజేతమునకు పరిపూర్ణమైన రాజకీయస్వాతంత్ర్యము లభించనిచో మనకును సామ్రాజ్యమునకును మహా విపత్తు కలుగించుననియు స్పష్టముగా వాక్యచ్చిరి. సభాంతమున శ్రీ తురంకి వేంకటాశ్రీ గారు పాణిగారినిద కొన్ని పద్యములను వ్రాసి చదివి, రాత్రి 8 గంటలకు జనుజయు ధ్యానములో సభ ముగిసెను. నేటి యుదయపు బండిలో పాణి గారు తిరిగి తెజవాడకు వెళ్లిపోయి.

కౌల్యుబిల్లు

మా యూరిలో పెద్ద లీ విషయమై యింకను ఏమియు చలనము చూపలేదు. సత్యాగ్రహత్రయము గూర్చియు దాని వ్యాప్తిఫలితములను గూర్చియు ఇదివరకు నెవరికి నేమియు స్పష్టముగా తెలియలేదుగాని నిన్నటి దినమున వచ్చిన కత్తి కలలో మహాత్మాగాంధీగారి చిత్తులమైన సంశ్లేషణలన చాల మంది వదరుబోతు తేజాభిమానుల కాళ్లు చల్లబడినవి. గాంధీ మహాత్ము నీ యూరు దీసికొనివచ్చుటకు ప్రత్యేకముగా రెజి వాడ చిల్లరిగె క్రినివాసరావు పంతులుగారు మరీకొందరును వెల్లి ప్రియత్నించిరి గాని తొందరకార్యములచే ఆయన రా నిలువడలేదనియు రా బోవు మే జూను నెలలలో మరల నీ ప్రాంతములకు వత్తునని ఆయన నెలవిచ్చినట్లును తెలియ వచ్చినది.

మదరాసు అండునదరక మరాటా రైయల్వే కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్.

నో టీ సు

(1549)

మదరాసు అండు నదరక మరాటా రైల్వే కో ఆపరేటివు సొసైటీ లిమిటెడుకు వచ్చిబియ్యము, ఉప్పిడిబియ్యము, రాగులు, డేలవలు, మతీ యు అన్నిరకముల స్వనేకపు వస్తువులు మిరప కాయలు, ధనియాలు, మొదలైనవి సప్లయ చేయుటకు గాను, మాదిరిలతో, 50 రూ. డిపాజిట్టు తోనున్న 1919 వ సం. ఏప్రిలు నెల 9 వ తేది మధ్యాహ్నము 12 గంటల లోపల రాయపురం రైల్వే సొసైటీ ఆఫీసునందు పెండర్లు దాఖలు చేయవలయును. అప్పుడారములు రాయపురం సొసైటీ ఆఫీసులో గాని, లేక దాని బ్రాంచీలు, అర్కోణము బిట్రగుంట గుంటకల్ జోలార్పేట పెరంబూరు స్టేషనులలో గాని దొరకును. అచ్చట యింకా స్పష్టచేయవలసిన సామానుల వివరమును తెలియ గలదు.

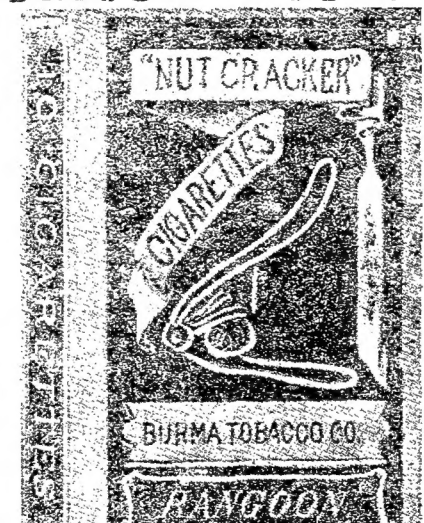
నా క లు.

బ్రహ్మాండ 700 మంది పైనికలతో బంకురానాక ఆదివారమునాడు కరాచికి వచ్చును. “సిటీ మార్సెయిన్” నాక 29-8-19-5 తేదీని లిఖింపబడు చేరెను.

పాళ్ళపు వేంకటాచలవర్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలకుల స్థేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోగులై యున్నార. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల నీసా తమయొద్ద నుండేనని స్థేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచల వేంకటాచల సంతోషముగ బల్కగలరు. దినజ్వరము, మూడరి న్యాయ జ్వరములు, సన్ని పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణమగును. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇ.నాం. (594)
 2. క్షీనివాస రైలం:—స్థేగు గడ్డకును, సంచల నొప్పి పోవుటకును మంచినుండు. నీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇ.నాం.
 3. వైశ్యాక రాసకం:—దీనిని నేనించినపుడుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతివేసి, కీకవేది, అక్షర్ల వేయలు గుణము కాగలరు. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇ.నాం.
 4. బాలసుఖోదయము:—చిడ్డలకు బలకారి; తియ్యలి మండు. మందము, నులబద్ధము, అక్షర్ల వేది, కృత్వము, కడు పుష్టియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు చిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. నీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇ.నాం.
 5. లోకావయవార కస్తూరిమాత్రము:—చిడ్డలకు వయస్సు యుడిసినవారికి, చాలించిలకు ఉత్తమ గుణ కారి. మందము, పడికలు, దగ్గు, అక్షర్లము, కీక వారం, పార్శ్వవామయపు, మలబద్ధం, జ్వరం, కలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యొక సకల రోగములను గుణము చేయెను. (801)
260 మాత్రము గల నీసా	0-4-0
కపాళ కర్పతో 6-కి	1-8-0
" "	12-3 2-14-0
" "	25-3 5-5-0
- ప్రతి ఔషధములో కూడ అనుసానము తెలుగున కంశలకును శ్రీ సీతా గాఢువ వైద్యశాల, మైసూరు.

బర్మాటూబాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మాక్కుల సిగరెట్లు అందివేసిన ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నది. అందరికి సరిపడునట్లు వెలుగు నియించబడినవి. కేలు పదార్థములు మిక్రముచేసి చెలువుబడలేదని భూచిగా చెప్పగలము.

స్వాశ్శెల్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 స్వాశ్శెల్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రు. 4-12-0

అడక త్రి మాక్కు గలది రు. 3-14-0.

హాస్టెజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

న్యాపారపు ధరలు మతీ ఇతరవిషయములు తెలియ గోనవారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

హాస్టెజాక్కు నెం 87 { నాల్ వజంట్లు : స్వామి అండుకో, సెంట్లైజి లీచ్, మదరాసు.

యుద్ధము !

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును,

కాని, నీవు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1045)

కలరా, స్థేగు, ఇన్ఫ్లుయెంజా రోగములకు మియ్య జౌషధములు, నిలువజేసినవో నీ కట్టి భయమును లేక నుర్రుతిముగా నుండలపు. శ్రేష్ఠమైన, చాత్రవరి. కొన్ని కొన్ని ప్రకేతములు 100-కి 100 ముగి రక్షింపబడిరి.

కలరామందులు పెట్టు 1-కి	రు 0-12-0
స్థేగు " (వెద్దది)	" 1-12-0
" " (చిన్నది)	" 1-2-0
ఇన్ఫ్లుయెంజా మందులు పెట్టు	" 1-8-0

ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతిగడసిన జౌషధము ల కేకములు గలవు.

ప్యాకింగుపోస్టేజిభవము ప్రత్యేకము. ధరభాస్తా చేసినవారిల ముద్రములు కొన్నివారు ముద్రించెను.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆవారప్పనవిధి, చిట్టి చా...

యుద్ధము ! !

వేసవి మిడిఎండ

తీవ్రముగ నుండి వగరమున నీవులలో ధూళిరేగుచు జననమృత్యుముగ నుండి చల్లగాలి కాభారము లేని తరుణమున వాయుచలనమే లేని కాలమున కనలుముని కొంతకాలముండి

ది ల్ కుష్

సుగంధమును చూరగొనదు. ఆ సువాసన మీద నవనవోద్యాన సంచారానందమును స్మరింపు తెచ్చి ఆపూర్వ స్వప్నములను కలిగించును. కావుననే యెల్ల వాడును

ది ల్ కుష్

నీసాలను తమ అలంకార పేటికలం దనుకొందురు.

ది ల్ కుష్

ఆపూర్వమును సౌఖ్యమును అనురాగనందమును సుగంధమును కలిగించును. సర్వాలంకారములు విడి వాయక మణి. వెలుగును, సోలుచుజన్మిమరత్తులను తెలియగోరువా రెల్లు వ్రాయవలెను.

కె. ఎస్. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీ, 12/286, అప్పాబిల్లింగు, వైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

శ్రీశ్రీహరియన గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వరీ చక్రవర్తి

రంగుల చిత్ర పటము

తరలి 1-5 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖయ్యూ ప్రెస్ లోకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా ర్యాలుయము.

పోస్టు లాభ్య 212 మద్రాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జీ, ముంచిముచు

జల్మి 1-5 ఆ. 6. 12-5 రు. 8-8. 10-5 రు. 25.

తామర 2-క విధమైన పురుగుల వలన చచ్చుచున్నది కాని, పెండుకలలో గాని, లోచర్లములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టుచున్నది. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను కుంకుమలోను భేదములు గలవు.

శ్రీశ్రీహరియన గోపాలకృష్ణ గోకలేశ్వరీ, మద్రాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము కనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్యూజిమ"ను యుపయోగించవలయును. దాని ఉపయోగించిన బాయిలర్లు శ్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న శ్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూజిమ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు పలకాను గురించియు అసలు యేజింటుకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-5 రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వరుక్స్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

338

మద్రాసు

(ప్రై కామ్యూజిమ గోరుపుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

Just What I Want!

the PERFUME that CHEERS WHICH IS SOLD BY

F. Hussionallga Co.

Orto parasian

51, China Bazaar, MADRAS.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Batala India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

OLD BOYS' ASSOCIATION.

"An old Boys' Association" of the R. Ch. High School, Pithapuram, was formed on 8-12-1918. Its first School-day will be held on Saturday, the 4th May 1919. The minimum annual subscription for membership is Re. 1/-. All the old boys of the School are earnestly requested to co-operate heartily and send in their subscriptions to the undersigned with their full addresses at an early date.

R. Ch. High School,

Old boys' Association,

Pithapuram.

(1551)

24th March 1919.

Panuganty-Rajah Rao.

G. Ch. Venkateswarulu.

Joint Secretaries.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు పొందవలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధాలను ఆచరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమును మన కలుగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢపరచుచు, ఆ యారోగ్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా నీయవలయు. లోడ్డుచూచి యె మే ధరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశింకర్ గోవిందజీ,

ఆలంకల్లూరు జిల్లా పరిషత్, 157, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు.

మోహనీతైలము:—స్త్రీలుపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమునని మెదడున చలువజేయును. వెన్నతలలు గాలబొండును, విచ్చుకలలు నునుపుజేయును. ముఖవనగలిగి యుండును. 0-12-0

పచ్చి కాంబాను శిరో, శంకరాచార్య అండ్ సన్స్.